

2 0 1 3

NOTULEN VERGADERING GEMEENTERAAD UTRECHT

1e vergadering – 10 januari 2013, 20.30 uur

Openbare vergadering van de Gemeenteraad, gehouden op donderdag 10 januari 2013 te 20.30 uur.

Voorzitter: mr. A. Wolfsen, die voor een deel van de vergadering wordt vervangen door mevrouw S.M.L. Bottse, plaatsvervangend voorzitter

Tegenwoordig zijn de leden: Van Asperen, mevr. Baş, Beerlage, mevr. Bikker, mevr. De Boer, Bos, mevr. Bouazani, Buunk, Van Corler, mevr. Crowe, mevr. Dibi, Dijk, Eggermont, Flipse, Fokke, Geldof, Gilissen, mevr. Haage, mevr. Hakbijl, mevr. Hamid, Ikkersheim, Işik, Kleuver, Koopmans, Kuijper, mevr. Mos, mevr. Nalis, Oldenburg, Post, Ravesteijn, Van der Roest, Roodenburg, Rijpma, Van Schie, Schipper, Smid, Verschuure, De Vries, Van Waveren, mevr. Wijntuin en Zwanenberg.

Tevens zijn aanwezig de wethouders mevr. Den Besten, Everhardt, Isabella, Kreijkamp, Lintmeijer en mevr. De Rijk.

Griffier: drs. A.A.H. Smits, griffier.

Opening van de vergadering door de voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik open de vergadering. Welkom allemaal. Ik heet de mensen op de publieke tribune speciaal welkom. Wij vinden het altijd mooi als er veel belangstelling is voor het werk van de gemeenteraad. Ook de mensen die thuis meekijken en meeluisteren, heet ik welkom. Een massieve belangstelling voor de gemeenteraad aan het begin van het jaar maken wij niet vaak mee.

Een aantal raadsleden heb ik persoonlijk gesproken, maar nog niet allemaal. Gelukkig nieuwjaar!

Wij beginnen het jaar extra gelukkig. Drie leden van de gemeenteraad hebben een kind gekregen. Van harte gefeliciteerd. De heer Flipse kreeg een gezonde zoon, Simon. Mevrouw Vink is bevallen van een gezonde zoon, Abel. Misschien kijkt of luistert zij mee. De heer Rollingswier is vandaag vader geworden van een gezonde dochter, Merel.

(Applaus.)

De plek in de zaal rond de D66-fractie is een vruchtbaar hoekje.

De heer **SMID** (CDA): Voorzitter! Ik vraag mij af welke partij de gezinspartij is.

De **VOORZITTER**: Zij handelen allemaal in de geest van het CDA.

Beschuit met muisjes is een traditie. Misschien worden wij daar de volgende keer op getrakteerd. Dat zal zeer worden gewaardeerd.

Dit is de laatste officiële vergadering van mevrouw Bikker. Zij zal in de volgende raadsvergadering afscheid nemen. Wij zullen haar dan toespreken. Wij zullen het niet vieren, want wij vinden het jammer dat zij vertrekt.

Bericht van verhindering is ingekomen van mevrouw Van Gemert en de heren Rottier en Rollingswier.

Avondvergadering van 10 januari 2013

2

Agenda vaststellen en inventarisatie.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! De ChristenUnie-fractie heeft het verzoek gedaan om de B-status van agendapunt 9 te veranderen in de A-status. Ik kom daarop dadelijk terug.

Notulen van de openbare vergaderingen van 8 en 15 november 2012.

Deze notulen worden z.h.o. ongewijzigd vastgesteld.

Bekrachtiging geheimhouding.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Hierbij verzoek ik u op grond van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet de geheimhouding te bekrachtigen van de geheime bijlage behorende bij de voorstellen Jaargang 2013, nrs. 4 en 6.

Z.h.o. wordt overeenkomstig het verzoek van de voorzitter besloten.

1. Voorstel tot herbenoeming c.q. benoeming van twee leden van de Rekenkamer Utrecht en tot vaststelling van de Verordening Rekenkamer Utrecht 2013 (Jaargang 2013, nr. 4).

De **VOORZITTER** benoemt de heer Van Asperen, mevrouw Bouazani en de heer Van Corler tot leden van het stembureau.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! De stembriefjes gaan rond. Zodra de uitslag van de stemming over de herbenoeming c.q. benoeming van twee leden van de Rekenkamer Utrecht bekend is, zullen wij overgaan tot de beëdiging.

De heer **OLDENBORG** (SLU): Voorzitter! Dit voorstel behelst niet alleen de door u genoemde benoemingen, maar ook een wijziging van de Verordening Rekenkamer Utrecht 2013. Misschien kan het geen kwaad om die apart te noemen, zodat iedereen zich dat realiseert.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Het is goed om dat punt even te herhalen. Ik constateer dat niemand daarover het woord wil voeren, dus de verordening kan worden vastgesteld.

Hierna wordt z.h.o. overeenkomstig het voorstel besloten.

2. Voorstel tot vaststelling van de verordening voor het online publiceren van bekendmakingen (Jaargang 2013, nr. 1).

De heer **OLDENBORG** (SLU): Voorzitter! Ik dank het college voor de toezeggingen die in de commissievergadering zijn gedaan. Die staan ook in het onderhavige voorstel. Wij hopen dat nu dit online publiceren wordt ingevoerd dit op de eerste pagina van de gemeentelijke website helder wordt aangegeven, inclusief de links waarmee men de dingen kan vinden. Als men nu iets zoekt, moet men dat in de rubrieken doen. Het is goed als men de gezochte onderwerpen in één stap kan bereiken.

Ik kan met het voorstel instemmen.

Mevrouw **BIKKER** (ChristenUnie): Voorzitter! Het voorstel om de gemeentelijke berichten online te publiceren, is voor veel Utrechters prima. In het oorspronkelijke voorstel werd onvoldoende rekening gehouden met de 10% Utrechters die geen digitale toegang hebben. De wethouder heeft op verzoek van de ChristenUnie-fractie een aantal belangrijke toezeggingen gedaan, waarvoor dank. Het voorstel is daadwerkelijk aangepast, waardoor de ChristenUnie-fractie er alsnog mee kan instemmen. De belangrijkste wijziging is dat de papieren editie van de berichten in de wijkbureaus en bibliotheken ter inzage zal liggen en dat de wethouder nader bekijkt of onze suggesties voor bijvoorbeeld een niet digitale attenderingsservice, zodat iemand wordt gebeld als er iets in de straat aan de hand is, kan worden ingevuld.

Ten slotte heeft Utrecht het principe "click call face" verlaten en is verdergegaan met het principe "klik bel balie". U begrijpt onze vreugde en daarom stemt de ChristenUnie-fractie met het voorstel in.

De heer **KOOPMANS** (PvdA): Voorzitter! Ook wij zijn blij met de toezeggingen van de wethouder. Wij kunnen van harte met het besluit instemmen.

Mevrouw **MOS** (GroenLinks): Voorzitter! De GroenLinks-fractie sluit zich van harte aan bij de stemverklaring van de ChristenUnie-fractie. Ook wij vinden dat de genoemde 10% Utrechters beter moet worden bedeed. Wij vinden het heel belangrijk dat de attenderingsservice wordt ingevoerd. Dat betekent een feitelijke verbetering van de dienstverlening. Wij zien de toekomst met vertrouwen tegemoet.

De heer **SMID** (CDA): Voorzitter! Nu het nog kan, sluiten ook wij ons graag bij de stemverklaring van mevrouw Bikker aan.

De heer **IKKERSHEIM** (VVD): Voorzitter! Ik sluit mij aan bij de woorden van mevrouw Bikker en de heer Oldenburg.

Hierna wordt z.h.o. overeenkomstig het voorstel besloten.

3. Voorstel tot het indienen van een aanvraag voor verhoging van de bijdrage uit het gemeentefonds voor de kosten explosievenonderzoek gemeente Utrecht in 2013 (Jaargang 2013, nr. 5).

Wordt z.h.o. overeenkomstig het voorstel besloten.

4. Voorstel tot vaststelling van de Nieuwe programmering ISV 3 (Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing) (Jaargang 2013, nr. 6).

De heer **BUUNK** (VVD): Voorzitter! Wij kunnen met het voorstel instemmen, omdat het investeringen in de openbare ruimte beoogt. Dat vinden wij een kerntaak van de gemeente. Het beoogt tevens verbetering van het woningenbestand. Ook dat kunnen wij steunen.

Wij hebben geconstateerd dat vele projecten erg eenzijdig in het verlengde liggen van de investeringen van de woningbouwcorporaties en niet echt een level playing field met andere particuliere investeringen in de wijken zijn. Wij zijn blij met de toezegging van de wethouder dat hij dat zal bekijken. Hij zal nagaan of dat zo is en of hij kansen en mogelijkheden ziet om aan te sluiten bij investeringen van private ontwikkelaars binnen het budget. Inclusief die toezegging kunnen wij met het voorstel instemmen.

De heer **ROODENBURG** (D66): Voorzitter! Ook wij zullen met het voorstel instemmen. Wij danken de wethouder omdat hij meer delen van het aanvankelijk geheime stuk openbaar heeft gemaakt. Graag de volgende keer op dezelfde wijze weer.

De heer **ISIK** (PvdA): Voorzitter! Wij sluiten ons aan bij de opmerking van de D66-fractie. Ook wij zijn blij dat voor de projecten die voor de wijkbewoners nodig zijn middelen beschikbaar worden gesteld. Wij zullen met het voortel instemmen.

Hierna wordt z.h.o. overeenkomstig het voorstel besloten.

5. Voorstel inzake de tijdelijke studentenhuisvesting Van Lieflandlaan (Jaargang 2013, nr. 7).

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik vergat te melden dat mij voorafgaand aan deze raadsvergadering een petitie met een paar honderd handtekeningen is overhandigd door VIDIUS studentenunie, met het verzoek om die bij de beraadslagingen te betrekken. De titel van de petitie is: "Ik wil een spacebox op de Van Lieflandlaan".

De heer **OLDENBORG** (SLU): Voorzitter! Ik heb mede namens de SP-fractie een punt van orde. Voordat een raadsvoorstel wordt aangenomen, moeten zowel voor- als tegenstanders voldoende in de gelegenheid zijn gesteld om erover hun mening te geven. Tijdens de behandeling in de commissievergadering kregen wij het gevoel dat deze gelegenheid er is geweest, maar nauwelijks is gebruikt. Nadat is besloten het als A-punt op de agenda van de raadsvergadering te zetten, ontdekten wij dat het iets anders lag dan wij in de commissievergadering dachten. Over het voorstel brak een enorme discussie los, zowel van voor- als tegenstanders. Op grond daarvan kwamen wij tot de vraag of het verstandig zou zijn om de normale democratische procedure wat meer kans te geven door het voorstel van de agenda van de vergadering van vanavond te halen en in een RIA aan de orde te stellen zodat wij goed voorgelicht in een commissievergadering een afweging kunnen maken en kunnen beslissen wat wij met het voorstel doen. Samen met de SP-fractie stel ik voor om het voorstel vanavond niet in behandeling te nemen, een RIA te organiseren – dat zou op 22 januari a.s. kunnen – en het te behandelen in de commissievergadering van 28 en 30 januari a.s. Het zou handig zijn als eventuele alternatieven in beschouwing worden genomen. Wij zijn benieuwd of alternatieven zijn bekeken.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Kort gezegd vraagt de heer Oldenburg om het voorstel van de agenda te halen.

De heer **ROODENBURG** (D66): Voorzitter! De D66-fractie sluit zich aan bij de fracties van SLU en SP.

De heer **ZWANENBERG** (GroenLinks): Voorzitter! Wij waarderen de inzet voor studentenhuisvesting. De GroenLinks-fractie deelt deze inzet. Snelheid is goed, maar zorgvuldigheid lijkt ons in dit geval beter. Wij steunen het verzoek van de fracties van SLU en SP. Wij vragen nogmaals expliciet op welke locaties studentenhuisvesting via spaceboxen zou kunnen komen. Wij zouden graag willen horen wat voor of tegen deze plekken valt in te brengen, zodat wij een beter inzicht krijgen.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! De VVD-fractie is geen voorstander van het van de agenda halen van dit voorstel. Wij denken dat het voorstel sowieso niet houdbaar is. Het hoeft niet opnieuw in een RIA of commissievergadering te worden besproken. De procedure voor de verhuizing van space-boxen, waarvoor het college met een specifieke verklaring van geen bedenkingen heeft gekozen, geeft de regie voor de uitvoering uit handen van de raad aan het college. Het lijkt mij dat het niet langer een onomstreden voorstel kan worden genoemd. Wij vinden dat sowieso een normale bestemmingsplan-procedure moet worden gevolgd. In de commissievergadering heb ik hetzelfde betoogd. Wij handhaven dat standpunt. Wij kunnen het voorstel gewoon verwerpen. Van ons mag het een A-punt blijven. Dit is niet de procedure die wij willen volgen. Het is dan aan het college om de raad een nieuw voorstel te doen zodat de raad en de bewoners op een duidelijke manier bij het proces worden betrokken.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Gezien de reacties lijkt het ons verstandig om even pas op de plaats te maken. Wij steunen het voorstel van de heer Oldenburg. Wij vinden dat de raad even moet bekijken hoe dit zo heeft kunnen lopen en hoe wij moeten omgaan met een besluit dat aan het begin van de procedure staat, want dit is niet de juiste manier, nog los van de inhoudelijke discussie die wij binnenkort zullen voeren.

De heer **KUIJPER** (Groep Kuiper): Voorzitter! De SLU-fractie heeft heel goed verwoord waarom de behandeling van het voorstel moet worden uitgesteld. Wij willen graag de commissievergadering gebruiken om te debatteren over alternatieven. Ik weet zeker dat sommige fracties voorstander van de spaceboxen zijn, maar wij willen weten of er alternatieven zijn.

De heer **ISIK** (PvdA): Voorzitter! De PvdA-fractie heeft geen bezwaar tegen de behandeling van het voorstel in een RIA en een commissievergadering, zeker omdat in het tweede beslispunt de vervolgpprocedure wordt vermeld waarvan uiteraard inspraak deel uitmaakt. Dat betekent dat na nadere uitwerking van het plan bewoners de gelegenheid krijgen om hun bezwaren kenbaar te maken. Wij hebben geconstateerd dat in de raad voor het voorstel van de heer Oldenburg een meerderheid is zodat de bewoners gelegenheid zullen krijgen om hun bezwaren kenbaar te maken. Wij hebben daarmee geen problemen.

Wij hebben grote waardering voor het college dat veel werk heeft verzet om het tekort aan studentenwoningen in te lopen. Wij willen dat zowel zorgvuldigheid als snelheid worden betracht. Wij zullen ons neerleggen bij het besluit van de meerderheid van de raad.

Mevrouw **BIKKER** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik kan mij aansluiten bij de woorden van de heer Oldenburg, maar in de nieuwe belangenafweging zal het kunnen gebeuren dat de spaceboxen op dezelfde plek komen. Ik wil de bewoners niet de hoop geven dat het voorstel definitief van tafel is. Wij zullen opnieuw een afweging maken. Ik hoor dan graag iedereen volgens de reguliere procedure.

De heer **ISABELLA** (wethouder): Voorzitter! Ik heb de geluiden van de bewoners uit de stad en van de raad gehoord. Ik hecht er waarde aan om erop te wijzen dat het onderhavige voorstel volgens een democratische procedure is behandeld. Er is voorzien in een inspraakronde. Het lijkt mij verstandig om terug te gaan naar de commissievergadering. Ik stel voor om met de RIA snelheid te maken. Men kent mij, dus ik zal snelheid maken met het beschikbaar stellen van de gevraagde aanvullende informatie. De raad kan dan alle belangen tegen elkaar afwegen. De studentenhuisvesting en het belang van de zittende bewoners dienen tegen elkaar te worden afgewogen. Ik ben door de raad met een opdracht op pad gestuurd. Wij benutten daarvoor de bekende procedures.

Deze procedure kan gewoon plaatsvinden. De bewoners zouden normaal gelegenheid hebben gekregen om hun zienswijzen, opmerkingen en bezwaren kenbaar te maken. Ik begrijp de opmerkingen van de raad echter wel. Ik hoop dat wij er op 29 januari a.s. uitgebreid op kunnen terugkomen. Ik hoop dat ik de raad dan een voorstel kan doen waarin hij zich kan vinden.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Het punt blijft staan dat de wethouder blijkbaar voornemens is om voor het proces opnieuw deze vorm van voorstellen te gebruiken, terwijl ik denk dat gezien de ophef in de stad en de raad het verstandig is dat de raad er een besluit over neemt als duidelijk is waarover het besluit precies gaat. Ik zie dat een overweldigende meerderheid van de raad instemt met het voorstel van de heer Oldenburg, maar het lijkt mij onverstandig om het uiteindelijk een collegebesluit te laten zijn. Wij moeten reëel blijven. Het raadsvoorstel lijkt mij in deze vorm niet haalbaar. Ik denk dat de raad de knoop moet doorhakken. Ik vraag de wethouder of hij bij zijn overwegingen voor een raadsvoorstel het feit wil meenemen dat het proces beter in de raadszaal kan plaatsvinden dan in de collegezaal.

De heer **ROODENBURG** (D66): Voorzitter! De woorden van de heer Van Schie vragen om een reactie. Laten wij dit voorstel in de commissievergadering bespreken op grond van wat er dan ligt. De raad heeft al een algemene verklaring gegeven. De vorige keer was die er ook bij betrokken.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat het voorstel van de agenda wordt afgevoerd. Op 22 januari a.s. is er een RIA. Dan kunnen mensen over dit onderwerp inspreken. De commissiebehandeling volgt dan op 29 januari a.s. Op dat moment zal over dit onderwerp gesproken kunnen worden. Dan zullen de vragen worden beantwoord die aan de wethouder zijn gesteld.

6. Voorstel tot het nemen van een voorbereidingsbesluit belhuizen, afhaalzaken en horeca (Jaargang 2013, nr. 8).

De heer **OLDENBORG** (SLU): Voorzitter! Het is mijn eigen fout, maar wij hebben laat ontdekt dat een klein deel van de Croeselaan van dit besluit is uitgesloten. Vandaag heb ik de ambtenaren daarover vragen gesteld. Het antwoord dat ik kreeg, stelde mij niet helemaal gerust. In het laatste deel van de Croeselaan, tussen de Van der Goesstraat en de Asselijnstraat, zijn vier winkels waarvan er twee nogal eens gefungeerd schijnen te hebben als doorgangshuis. De dienst zei mij dat daar geen ontwikkelingen worden verwacht. Ik wil in ieder geval het college op het hart drukken om deze plek goed te bekijken, want die is uitgesloten van het voorbereidingsbesluit. Het is mijn eigen fout dat ik te laat ben. Ik had er in de commissievergadering op moeten wijzen. Wij zullen erop blijven letten en hopen dat ook het college dat doet. Verder kunnen wij met het voorstel instemmen.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ook wij kunnen met het voorstel instemmen. Het is het tweede voorbereidingsbesluit, dus laten wij hopen dat het college de raad het echte besluit spoedig presenteert. Dan kan het voorstel van de heer Oldenburg daar nog in worden verwerkt.

De CDA-fractie heeft in de commissievergadering al gezegd met het voorstel te kunnen instemmen, maar het moet onderdeel zijn en blijven van het aanpakken van de overlast van belhuizen, afhaalzaken en horeca. Het moet niet alleen de planologische belemmering daarvan beogen.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! De VVD-fractie sluit zich aan bij de stemverklaring van de CDA-fractie.

Het voorstel wordt hierna bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

Verzoek van de SP, mede namens het CDA en Groep Kuijper, tot het mogen houden van een interpellatiedebat inzake de uitschakeling van Utrecht voor Culturele hoofdstad van Europa.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Het interpellatiedebat is aangevraagd door drie fracties. Normaal is er één interpellant. Hij of zij stelt vragen, maximaal drie minuten lang. Echter, drie fracties hebben het debat tegelijkertijd aangevraagd. Wij zullen de drie aanvragers elk drie minuten de tijd geven om hun vragen te stellen. Er is geen sprake van een debat. Er worden vragen gesteld die het college zal beantwoorden. Eerst worden vragen gesteld door de mensen die het interpellatiedebat hebben aangevraagd. Vervolgens antwoordt het college. Daarna mogen ook andere fracties vragen stellen. Die vragen beantwoordt het college opnieuw. In de tweede termijn kan iedereen iets zeggen.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Voor veel mensen was er op 30 november jl. sprake van een harde landing toen Utrecht afviel als kandidaat voor de Culturele Hoofdstad van Europa 2018. Het loslaten blijkt lastig te zijn. Direct na het nieuws, maar ook in de raadsbrief van 20 december, heeft het college gezegd de komende jaren te willen vasthouden aan de budgetten die men wilde reserveren voor aansprekende projecten als de nominatie wél was gelukt.

Een van de kritiekpunten van de jury was het ad hoc-karakter van het Utrechtse bidbook. Er was voor de jaren na 2018 geen sprake van borging van wat er in 2018 zou gebeuren. Er was een vluchtig feestje gepland tegen een bedrag dat vergelijkbaar is met wat in Nederland tijdens oud en nieuw aan vuurwerk de lucht in wordt gejaagd. Wij mogen blij zijn dat wij in 2018 geen Culturele Hoofdstad van Europa worden.

Ik ben heel benieuwd wat het college vindt van de dodelijke kwalificaties van de jury: geen passie, geen artistieke visie, conservatief en vluchtig. Kan het college de stad uitleggen hoe het kan dat EUR 1 miljoen of EUR 2 miljoen is uitgegeven aan een dikke onvoldoende?

Hoeveel wil het college uit het reguliere cultuurbudget reserveren? Voor welke projecten is het geld bestemd en in welke begrotingsjaren zou dat moeten worden geoormerkt? Vooral de vraag "hoeveel" boeit mij vanavond zeer.

Zo werkt het niet. De belangrijkste doelstelling van het programma Cultuur is vervallen. Dat vereist herbezinning op het cultuurbeleid. Van ons moet het huiswerk helemaal worden overgedaan. Deelt het college die mening? Dadelijk zal de CDA-fractie hierover iets zeggen. Wij onderschrijven de vragen van de CDA-fractie volledig.

Het is aan de raad om over het geld te oordelen. Wat de SP-fractie betreft, gebeurt dat over de gehele breedte van de begroting. Ik hoor de wethouder Financiën bij de begrotingsbehandeling in november jl. nog zeggen: "Alle rek is er uit." Als men weet welke stinkende gerechten in Den Haag nog op het vuur staan, dan is het wegvallen van deze ambitie wat ons betreft een blessing in disguise. Misschien kan er nu een beetje ruimte komen voor culturele clubs die niet direct bijdroegen aan de ambitie voor de Culturele Hoofdstad 2018, zoals het Volksbuurtmuseum. Dat museum komt EUR 10.000,00 te kort voor een goede bedrijfsvoering en cultuur in Oost.

In het bidbook wordt op bladzijde 224 gesproken over EUR 14 miljoen extra uit de reguliere budgetten voor cultuur, cultuureducatie, monumenten en bibliotheken in de periode 2017-2018. Dat wordt toegevoegd aan het totaal becijferde speekwartiergeld van EUR 65,6 miljoen. Van de EUR 14 miljoen uit de genoemde jaren zou bovendien tot en met 2016 EUR 1,4 miljoen worden uitgegeven. Dat staat op bladzijde 226 van het bidbook. Kan het college aangeven wanneer de raad deze extra EUR 14 miljoen heeft goedgekeurd en welke invloed de raad zou hebben gehad op de beslissing van de EUR 14 miljoen als wij de titel zouden hebben behaald?

Ik wil van het college de verzekering krijgen dat de raad het laatste woord heeft inzake de herbestemming van het geld dat het college heeft gereserveerd en nog wilde reserveren in het kader van dit project. Graag kregen wij hierop van het college een reactie.

Op bladzijde 224 van het bidboek blijkt dat dit jaar al EUR 750.000,00 is ingeboekt voor promotie en organisatie. Dat loopt de komende jaren op naar EUR 3,5 miljoen. In hoeverre staan hier verplichtingen tegenover? Voor welke bedragen? In hoeverre kunnen wij daarvan nog af komen?

Welke verplichtingen zijn er voor het personeel en de organisatie van de Vrede van Utrecht voor de periode na 2013? Mochten er nog verplichtingen zijn, hoe worden die dan opgelost?

Mevrouw **HAKBIJL** (CDA): Voorzitter! De visie van het college op cultuur is nog niet zo lang geleden vastgesteld in een beleidsnota voor de periode 2012 t/m 2022. Hierin zijn uitgangspunten opgenomen voor een veerkrachtige en krachtig geprofileerde culturele sector als belangrijke bouwsteen voor onder meer de kansrijke kandidatuur om in 2018 Culturele Hoofdstad van Europa te worden. De subsidiebesluiten die eind vorig jaar in het kader van de Cultuurnota zijn genomen, waren medebepalend voor een sterk bidbook-verhaal. Bovendien wordt de viering van de verjaardag van de Vrede van Utrecht gezien als een belangrijke stap voor het in 2018 binnenhalen van de nominatie Culturele Hoofdstad van Europa. Het heeft niet zo mogen zijn. Op 30 november jl. werd Utrecht uitgeschakeld. De jury oordeelde keihard. Daarom heeft de CDA-fractie de volgende vragen.

Gezien de uitschakeling van Utrecht is bezinning op het cultuurbeleid en de beschikbare middelen noodzakelijk. Deelt de wethouder dit standpunt? Zo nee, waarom niet? Hoe ziet de wethouder het doel en de middelen voor de Vrede van Utrecht die sinds 2005 worden besteed aan de opstap voor de nominatie van Utrecht tot Culturele Hoofdstad van Europa in 2018? Welke lessen worden daaruit getrokken? Welke consequenties trekt de wethouder uit het oordeel van de onafhankelijke internationale jury over de gemaakte keuzes en de kwaliteit van het bidbook?

Utrecht heeft sinds 21 april 2004 samenwerkingsafspraken gemaakt met de provincie Utrecht. Die zijn vastgelegd in twee convenanten, waarvan de laatste afliep op 31 december 2010. Hoe zijn ná 2010 de afspraken en de afstemming met de provincie vormgegeven? Welke financiële consequenties vloeien mogelijk voort uit het convenant of uit verdere afspraken?

Eind vorig jaar heeft de wethouder op het nippertje met extra subsidie het faillissement van De Utrechtse Spelen weten af te wenden. Op korte termijn was geen alternatief beschikbaar. Er was niemand voorhanden van het kaliber van de huidige artistiek leider. De nominatie van de Culturele Hoofdstad van Europa 2018 mocht niet in gevaar worden gebracht. Hoe ziet de wethouder het feit dat nog geen drie maanden nadat het reddingsplan en de aanvullende financiering voor De Utrechtse Spelen door de raad zijn goedgekeurd vrijwel direct na het mislopen van de nominatie Culturele Hoofdstad 2018 men van de artistiek leider afscheid heeft genomen? Heeft dat consequenties voor de toegezegde rijksfinanciering? Is de wethouder het met ons eens dat gezien de nieuwe ontwikkelingen moet worden overwogen om het reddingsplan uit te voeren?

De heer **KUIJPER** (Groep Kuiper): Voorzitter! De vorige sprekers hebben al veel gezegd, daarom begin ik meteen met het stellen van mijn vragen.

Welke verklaring heeft het college voor de uitschakeling als kandidaat van Utrecht als Culturele Hoofdstad van Europa 2018 ondanks de grote uitgaven die zijn gedaan? Hoe verklaart het college deze uitschakeling, terwijl Utrecht volgens de Culturele Atlas 2012 hoger stond dan andere kandidaten die wél door zijn? Is het college het met de Groep Kuiper eens dat het college in de huidige periode op verscheidene culturele paarden tegelijk heeft gewed en dus verkeerd? Is het college vanaf nu bereid om niet langer op diverse projecten in te zetten, maar zich te focussen op één groot project? Zo nee, hoe zal het college dit aan de bevolking financieel verantwoorden? Hoeveel geld is in totaal uitgegeven aan promotie, of liever aan gelobby voor het etiket Culturele Hoofdstad van Europa 2018? Wij ontvangen graag een gedetailleerd overzicht met alle uitgaven en inkomsten, al denken wij dat daarbij een negatief getal zal staan.

Op de site van RTV-Utrecht lazen wij dat het college zal onderzoeken welke plannen nog zullen doorgaan. Al wordt de stad niet de Culturele Hoofdstad van Europa, toch zullen sommige doelen doorgaan. Klopt dat bericht? Zo ja, om welke berichten gaat het? Kan het college toezeggen dat voor een deel van het budget dat voor het binnenhalen van de culturele projecten was bestemd op een andere manier zal worden ingezet, bijvoorbeeld voor het openhouden van bibliotheken op wijkniveau? Is het college het met ons eens dat alle uitgaven aan het project Culturele Hoofdstad 2018, zoals enkele andere fracties en wij al eerder hebben aangegeven, eigenlijk gewoon weggegooid geld is? Hoe verantwoordt het college deze grove mischatting en deze investering in een bodemloze put in deze financieel toch al moeilijke tijden? Kan het college aangeven wat met het door de provincie gereserveerde geld gebeurt, ongeveer EUR 65 miljoen, nu Utrecht geen kandidaat meer is? Blijft het budget voor de gemeente Utrecht beschikbaar? Volgens het panel was er bij Utrecht een gebrek aan passie, daadkracht en creativiteit. Men zag de noodzaak niet in om deze projecten uit te voeren onder de titel van Culturele Hoofdstad van Europa 2018. Hoe komt het dat het panel deze connectie niet zag en het college wel? Welke noodzaak zag het college zelf om het onder deze titel uit te voeren?

Aan de criteria die door het panel zijn opgesteld, bijvoorbeeld de Europese dimensie, heeft Utrecht niet voldaan. Is het college het daarmee eens? Is met het panel gediscussieerd? De belangrijkste vraag is misschien de volgende. Wat heeft de Utrechtse burger aan de Europese dimensie? Is de wethouder het met ons eens dat het veel beter is om aan te sluiten op lokaal wijkniveau waar de Utrechtse burger echt iets aan heeft?

De heer **LINTMEIJER** (wethouder): Voorzitter! De uitschakeling in november jl. van de kandidatuur om in 2018 Culturele Hoofdstad van Europa te worden, was een grote teleurstelling. Het juryrapport windt er geen doekjes om. Dat komt bij ons stevig aan. Natuurlijk hebben wij nagedacht over wat wij goed en verkeerd hebben gedaan en of wij hiervan kunnen leren. Dat lerend vermogen is relatief, omdat het een eenmalige wedstrijd zonder herkansing is. Misschien kan dat over vijftien jaar, maar dat is wel heel ver weg. De jury noemde elementen als *"te weinig innovatief"*, *"te weinig vernieuwend"* en *"te weinig Europese dimensie"*. Zijn dat elementen die in onze eigen cultuurparagrafen, cultuurvisie en Cultuurnota te weinig aanwezig zijn? Ik ben het met de CDA-fractie eens dat wij opnieuw met de culturele instellingen van het cultuurconvenant in de stad die aan het bidbook hebben meegewerkt alsmede met de provincie moeten bekijken of wij op het gebied van innovatie dingen beter voor het voetlicht kunnen brengen of dat wij dingen die er niet zijn meer vernieuwend moeten laten organiseren. Dit is een leerpunt dat ik graag meeneem. Over wat dat voor de Cultuurnota betekent, kom ik dadelijk terug.

De heer Schipper heeft een aantal financiële vragen gesteld en hij vroeg ook hoe wij tegen de kwalificaties van de jury aankijken. De kwalificaties doen natuurlijk pijn. Daarom moeten wij goed bekijken hoe wij die kunnen verbeteren met de cultuurstappen die wij de komende jaren zullen blijven zetten.

Het is goed om de financiën op een rijtje te zetten. De totale investering is geraamd op EUR 65 miljoen. Daarvan was voor EUR 10 miljoen een voorziening getroffen in het weerstandsvermogen. Die EUR 10 miljoen wordt niet aangesproken. Die valt bij de voorjaarsnota vrij. De raad gaat erover hoe dat geld wordt ingezet. Er was ook een bedrag van EUR 7,5 miljoen, EUR 1 miljoen structureel per jaar, in de cultuurbegroting gereserveerd onder het kopje *"internationalisering"*. Ook dat geld valt vrij. Daar staan geen verplichtingen meer tegenover. Het is aan de raad om daaraan een invulling te geven als het college de raad daartoe bij de voorjaarsnota c.q. de begroting voorstellen doet.

De genoemde EUR 14 miljoen is geld dat wij in het bidbook hebben opgevoerd. Wij alloceren uit de reguliere budgetten EUR 14 miljoen dat in de komende jaren oploopt naar het totaalbedrag om projecten te labelen aan de titel Culturele Hoofdstad van Europa 2018. In het bidbook staan bijvoorbeeld de activiteiten van de culturele zondagen. Het is regulier geld dat de raad gewoon elk jaar vaststelt, ongeacht het feit of Utrecht in 2018 Culturele Hoofdstad van Europa wordt. Het feit dat wij dat niet worden, betekent dat de raad met het geld elk jaar opnieuw binnen de cultuurbegroting labels kan aangeven.

Op bladzijde 224 van het bidbook staat EUR 750.000,00 ingeboekt conform de eisen die Europa voor de jaren 2013, 2014 en 2015 daaraan stelde, oplopend naar EUR 3,5 miljoen voor promotie en organisatie. Dat geld was onderdeel van de EUR 65 miljoen. Er staan geen verplichtingen tegenover, dus dat geld hoeft daaraan niet te worden besteed.

De heer Schipper vraagt welke verplichtingen de gemeente heeft jegens het personeel en de organisatie Vrede van Utrecht na 2013. De organisatie Vrede van Utrecht houdt na 2013 op te bestaan. De taak Culturele Hoofdstad is vervallen. Daar staan geen verplichtingen meer tegenover anders dan de normale verplichtingen die elke organisatie heeft jegens de medewerkers die moeten worden afgebouwd. De budgetten die daarvoor zijn geraamd, worden betaald uit de begroting van de Vrede van Utrecht. Daar staan op dit moment geen financiële risico's van de gemeente tegenover.

Mevrouw Hakbijn vroeg of er een directe bezinning op het cultuurbeleid en de beschikbare middelen moet komen. Over de beschikbare middelen heb ik gezegd dat die gewoon in elke behandeling van begrotingen en voorjaarsnota's door de raad worden beoordeeld in het licht van de vraag hoeveel men de komende jaren voor cultuur over heeft. Dat is niet anders dan gebruikelijk.

Het antwoord op de vraag of wij ons moeten bezinnen op het cultuurbeleid is deels "ja" en deels "nee". De uitgangspunten die wij in de cultuurvisie hebben geformuleerd, blijven onverminderd van kracht. De nominatie Culturele Hoofdstad was een belangrijke katalysator om dat proces te versterken en te bespoedigen, maar die raken wij kwijt. Dat betekent dat wij op een andere manier extra inspanningen zullen moeten doen om onze ambitie voor cultuur te laten meegroeien met de stad, zodat de cultuur bijdraagt aan de identiteit van de stad. Deze aspecten moeten gewoon overeind blijven. Ik vind dat wij moeten bekijken of wij wel voldoende doen aan talentontwikkeling en innovatie.

De jury heeft weinig gezegd over het conceptuele kader, maar heeft veel gezegd over de artistieke uitwerking daarvan. Dat is een spiegel die ons is voorgehouden. Wij moeten goed in die spiegel kijken. Dat wil ik de komende maanden doen samen met onze partners in de stad zodat wij in de vergaderingen van commissie en raad kunnen discussiëren over wat dat betekent voor de culturele uitwerking. Dat betekent niet dat de kaders overboord worden gezet, maar dat wij binnen de kaders bekijken hoe wij dat nog beter kunnen doen.

Mevrouw Hakbijl vroeg hoe het college aankijkt tegen het doel en de middelen die sinds 2005 zijn besteed. De heer Kuijper vroeg of dat geen weggegooid geld is. Als wij te weinig inzetten in een wedstrijd die wij willen winnen, dan zouden wij niet optimaal meedoen. Wij denken dat de besteding van EUR 1,2 miljoen –van de provincie en de gemeente allebei EUR 600.000,00– tot een bidbook en een proces heeft geleid waaruit veel goede ideeën, veel energie en veel commitment naar voren is gekomen. Dat is het rendement van het geld. Dat is niet het volle rendement waarop wij hoopten. Als dat zou zijn behaald, dan waren wij nu nog in de race geweest. De jury zegt in haar rapport te hopen dat de steden die afvallen blijven doorgaan met het investeren in cultuur. Ook daarom heeft het geld rendement opgebracht. Het blijft echter jammer dat wij in 2018 geen Culturele Hoofdstad van Europa zullen zijn.

Er is gevraagd naar de relatie tussen de kwaliteit van het bidbook en de subsidieverleningen. Dat zijn twee verschillende oordelen die op verschillende wijzen tot stand zijn gekomen. De subsidieverleningen als onderdeel van de Cultuurnota 2013–2016 zijn vastgesteld aan de hand van een zorgvuldig adviesproces waaraan een onafhankelijke adviescommissie te pas is gekomen. De Raad voor Cultuur heeft zijn oordeel uitgesproken over de landelijke gelden die wij hebben binnengekregen op basis van criteria die daarvoor gelden. Dat was een eigen traject en een eigen advisering die op eigen wijze door de raad is gewogen. De jury van de Culturele Hoofdstad heeft andere criteria aangelegd en heeft andere afwegingen gemaakt die golden voor het project Culturele Hoofdstad. Dat zijn twee verschillende trajecten die niet één op één met elkaar kunnen worden verbonden. Wij hebben in de Cultuurnota natuurlijk gezegd dat de nominatie Culturele Hoofdstad een buitengewoon mooie stap is en een bewijslast is voor de ambities die wij hebben. Dat valt weg. Wij zullen ons extra moeten inspannen om ervoor te zorgen dat de gewenste kwaliteit van het culturele aanbod –de heer Kuijper zei terecht dat die in de Culturele Atlas 2012 altijd hoog scoort– op niveau te houden en uit te bouwen.

Gevraagd is naar de afspraken en afstemming met de provincie na 2010. Het convenant is in 2010 afgelopen. Dat is niet verlengd omdat na 2010 een nieuw provinciaal bestuur is gekomen met een andere opvatting over de kerntaak cultuur. Er zijn met de provincie wel bestuurlijke afspraken gemaakt over het voortzetten van de nominatie en het door de provincie storten van de EUR 600.000,00 voor het bidbook. Een aantal financiële kaders is veranderd. De automatische matching van fifty fifty heeft de provincie losgelaten. Er is geen nieuw convenant van bestuurlijke afspraken op basis waarvan wij het bidbook hebben uitgevoerd. Gevraagd is of hieruit financiële consequenties voortvloeien. Nee, met het stopzetten van de nominatie Culturele Hoofdstad zijn die er niet meer. Ik wil echter wel met de provincie in gesprek gaan om te bekijken of wij nieuwe afspraken kunnen maken over samenwerking op cultureel gebied, bijvoorbeeld over het cultureel erfgoed. Zoals bekend ligt daar een prioriteit van de provincie. Dat uit zich in gezamenlijke activiteiten inzake de Hollandse waterlinie.

Het feit dat de artistiek leider van De Utrechtse Spelen versneld afscheid neemt, houdt geen verband met het mislopen van de nominatie Culturele Hoofdstad. Ik heb dienaangaande geen signalen ontvangen. Het vertrek heeft geen consequenties voor de toegezegde rijksfinanciering. Het belangrijkste argument voor het overeind houden van De Utrechtse Spelen was het vasthouden van de EUR 6 miljoen die voor een groot gezelschap in het midden van het land beschikbaar is. Aan die doelstelling is en blijft worden voldaan. Het overeind houden van De Utrechtse Spelen is belangrijk om in de bespelings van de Schouwburg en de Vrede van Utrecht geen gaten te laten vallen. Het zou ons ook helpen bij de ambitie Culturele Hoofdstad. Dat laatste valt weg. De andere drie argumenten en doelen staan nog steeds overeind. Er is geen noodzaak om het reddingsplan te heroverwegen.

De heer Kuijper heeft gevraagd welke verklaring het college heeft voor de uitschakeling van Utrecht. Het juryrapport is daarover helder. De jury miste in ons bidbook een aantal ambities die ze graag had gezien. Er is sprake van een nationale competitie. In Nederland hebben vijf steden meegedaan. De jury adviseert over de selectie en heeft haar oordeel gegeven. Wij moeten het daarmee doen. Het is niet anders, hoe jammer dat ook is. Wij verklaren onze hoge positie in de Culturele Atlas 2012 omdat die wordt bereikt aan de hand van een aantal criteria over een lopend jaar, zoals voorzieningen, bezoekersaantallen en investeringen. Dat zijn in het algemeen harde cijfers. De jury Culturele Hoofdstad beoordeelt een concept dat is opgesteld voor een verder weg liggende periode.

Omdat onze positie in de Culturele Atlas hoog is, ligt de lat hoog, maar wij zijn daar niet overheen gekomen. De heer Kuijper vroeg ook of wij tegelijkertijd op te veel paarden hebben gewed. De nominatie Culturele Hoofdstad heeft een bijzondere omvang. Die komt maar eens per vijftien jaar langs. Als wij zoiets opnieuw zouden willen doen, dan kan dat alleen maar na overleg met de raad. Kansen die zich voordoen om aansprekende evenementen naar ons toe te halen, zoals dit jaar het European Youth Olympic Festival (EYOF) en de roze zaterdag, proberen wij altijd te benutten. Er is nu geen focus op een nieuw project. Als zich dat voordoet, zal dat eerst bij de raad komen.

Zoals gezegd, is in totaal EUR 1,2 miljoen aan het bidbook uitgegeven. Dat is een relatief laag bedrag ten opzichte van wat andere kandidaten besteden. Dat komt omdat wij de koppeling hebben gemaakt met de organisatie Vrede van Utrecht, waardoor bijvoorbeeld de overhead is gedeeld. Welk deel wij aan de Culturele Hoofdstad kunnen toerekenen, zal in de jaarrekening van de Vrede van Utrecht en in de accountantsverklaring daarvan voor de raad inzichtelijk worden gemaakt. Het is de afgelopen jaren onze gewoonte geworden om de raad deze jaarrekeningen toe te sturen. Daarmee heeft de raad inzicht in het totale kostenplaatje.

De heer Kuijper zegt op de site van RTV-Utrecht gezien te hebben dat het college laat onderzoeken welke plannen nog doorgaan. Wij hebben geen concrete lijst van plannen die al dan niet doorgaan. Dat past in het beeld dat ik schetste dat wij met partijen en maatschappelijke partners willen bekijken hoe onze culturele agenda voor de komende jaren eruitziet, naast het genoemde cultuurconvenant 2013–2016 waarover de raad heeft besloten.

De Jaarbeurs bestaat in 2016–2017 honderd jaar. Dat zou een aanleiding kunnen zijn om te bekijken of in het bidbook iets staat dat op een passende wijze aan de viering daarvan kan worden gekoppeld, maar misschien zullen wij moeten concluderen dat wij daarvoor andere goede activiteiten moeten neerzetten. Het zou zonde zijn om passende goede ideeën uit het bidbook niet te gebruiken.

Over de vraag van de heer Kuijper over het weggegooid geld heb ik zojuist naar aanleiding van vragen van de CDA-fractie het een en ander gezegd.

Het gereserveerde budget van EUR 65 miljoen van de provincie is niet helemaal de exacte situatie. EUR 65 miljoen was het totale bedrag. De provincie heeft net als wij EUR 10 miljoen via het weerstandsvermogen als risicovoorziening opgenomen. Ook door de provincie wordt op dat geld geen aanspraak gemaakt. Dat kunnen ook wij dus niet doen.

De heer Kuijper vraagt hoe het komt dat het panel onze links niet heeft gezien. Ik denk dat de afwegingen van de jury hun eigen afwegingen zijn. Dat is een spiegel die wij ons voorhouden en waarin wij zorgvuldig kijken. Het is uiteindelijk aan de jury om de prestaties te wegen. De criteria die door de internationale jury zijn opgesteld, zijn niet de onze, maar als men meedoet aan de wedstrijd, moet men zich aan de regels houden. Dat hebben wij gedaan. Wij hadden graag hoger willen eindigen. Het feit dat de criteria van de jury een scherpe Europese dimensie hebben, past bij een groeiende stad met een jonge, hoog opgeleide bevolking als Utrecht.

De heer **VAN ASPEREN** (D66): Voorzitter! Ook de D66-fractie had liever gewonnen. Gisterenmiddag heeft de raad het juryrapport ontvangen. Naast een aantal positieve punten, zoals de frisheid van het bidbook, de goede marketing en communicatiestrategie, was er ook een aantal negatieve punten. Enkele daarvan zijn al genoemd. Wij willen op een paar andere nog de reactie van het college horen. Er zijn opmerkingen gemaakt over de onduidelijke organisatiestructuur. In de slotopmerking van de jury werd Utrecht een gebrek aan artistieke visie verweten. Wij willen ook graag weten hoe het college zelf terugkijkt op de presentatie van het bidbook. Ook daarover heeft de jury enkele opmerkingen gemaakt.

De heer **RAVESTEIJN** (GroenLinks): Voorzitter! De GroenLinks-fractie vindt het heel jammer dat wij niet langer in de race zijn, maar mijn vader zei altijd: als je niet tegen je verlies kunt, moet je niet aan wedstrijden meedoen.

Het juryrapport is op een aantal punten stevig kritisch. Er is ook een aantal positieve punten. Daarvan is al gewag gemaakt; ik zal die niet herhalen. Als men verder leest dan de twee bladzijden die alleen over Utrecht gaan, valt op dat over de andere genomineerde steden een aantal dingen gezegd die in dezelfde lijn liggen als de kritiek die op Utrecht wordt geformuleerd. Over de andere genomineerden wordt nadrukkelijk gezegd dat ze meer aandacht moeten besteden aan de Europese dimensie. Over Eindhoven wordt nadrukkelijk gezegd dat de managementorganisatie niet in orde is. Dat relativeert de zwaarte van de oordelen. Wij hebben het echter niet gered. Blijkbaar heeft de jury de punten geplust en gemind en heeft ze die anders gewogen dan wij dat zelf zouden hebben gedaan.

Misschien zijn de punten te traditioneel, te weinig vernieuwend en te weinig talentontwikkeling het meest steekhoudend. Dat zijn punten waarmee wij nadrukkelijk iets moeten doen. Met de andere punten kunnen wij niet veel doen. De wethouder heeft daarover al iets gezegd. Wij kunnen wel terugblikken en evalueren, maar er komt geen herkansing. Ajax komt bij ons niet meer op bezoek. Wij kunnen het de volgende keer niet beter doen, hoewel ik best tevreden was met het gelijke spel.

De wethouder heeft de toezegging gedaan dat wij het culturele beleid van de gemeente Utrecht zullen bekijken, zodat wij met innovatie en talentontwikkeling iets kunnen doen. Ik wil de wethouder vragen om de toezegging wat concreter te maken. Op welke termijn gaan wij daarmee aan de slag? Kunnen wij aan ons cultuurbeleid een aantal elementen toevoegen waardoor het de komende jaren wat steviger op de rails staat?

Ik zou graag willen dat de wethouder ook iets concreter reageert op de energie die is losgemaakt bij de mensen die aan het bidboek hebben meegewerkt en de 130 ideeën. Kunnen wij van de wethouder een toezegging krijgen op welke termijn wij daarover wat uitgebreider van gedachten kunnen wisselen? Er zijn genoeg stippen op de horizon. De wethouder heeft zojuist de Jaarbeurs genoemd, maar ik zie er nog wel een paar: het lustrum van de universiteit, het St.-Maartenjaar en het 900-jarige bestaan van de stad. Misschien is er ooit een oude wijze heer op bezoek geweest. Misschien moeten wij de verjaardag van stad elk jaar wat steviger op de kaart zetten. Wij moeten natuurlijk zorgvuldig omgaan met de financiën en de afwegingen. Wij steunen de lijn van de wethouder. Wij willen de financiën graag bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2013 bespreken en zien graag dat er een integrale afweging plaatsvindt ten aanzien van de andere prioriteiten.

De CDA-fractie was altijd een groot voorstander van de nominatie Culturele Hoofdstad 2018. Hoe jammer vindt de CDA-fractie het dat wij dat niet zijn geworden? Hoeveel moet er bij een herijking worden gewijzigd? Hoe ingrijpend is dat? Wat is er concreet mis met ons huidige cultuurbeleid?

De heer **RIJPM**A (VVD): Voorzitter! Er is al een heleboel gras voor mijn voeten weggemaaid in een debat dat helaas wat tammer is dan het had kunnen zijn als wij een andere vorm van debat hadden gekozen. Er worden alleen vragen aan het college gesteld en er komen veel leerpunten terug. Mij bekruipt dan echter hetzelfde gevoel als toen Oranje met een topselectie naar Charkov ging, maar er in de voorronde al uitvloog. De pers vroeg Van Marwijk wat hij daarvan vond. Van Marwijk antwoordde dat hij er ontzettend veel van had geleerd.

De wethouder stelde onlangs in een raadsvergadering dat Utrecht al 2000 jaar lang aan haar cultuur werkt. Ik heb geen idee wat het debat van vanavond oplevert, maar volgens mij moeten wij aan de uitschakeling conclusies verbinden. Daarom sluit ik mij aan bij de woorden van de CDA-fractie. Wat zullen wij concreet doen? Hoe gaan wij aan de slag met de culturele visie die wij gezamenlijk hebben opgesteld, maar die pittig onderuit is geschopt? Wij waren voorstander van de nominatie Culturele Hoofdstad 2018. Wij zijn dat nog steeds. Natuurlijk geldt het spreekwoord: *"If you can't stand the heat, stay out of the kitchen."* Dat zijn allemaal dingen die kloppen. Iedereen zegt die terecht. Dat was eigenlijk de toon die ik in dit debat wilde kiezen, maar de jury hanteert criteria waarvan ik de wethouder hoor zeggen dat wij daaraan op een andere manier invulling hebben gegeven. Echter, Europa wilde blijkbaar iets anders.

Er is nog niet echt op het juryrapport ingegaan. Wij zijn er niet in geslaagd om de Europese culturele diversiteit naar voren te brengen. In een stad waarin wij elke jaar weer het wereldfeest bejubelen en elke etnische scheet subsidie krijgt voor volksdansen, lukt het ons niet om onze eigen Europese basis naar voren te brengen. Ik vraag mij af waar het fout is gegaan. "Duurzaam" is een woord dat de wethouder zal aanspreken. "Een lange duurzame culturele ontwikkeling van de stad". Dat zijn nogal wat harde woorden. Wij vinden het hartstikke jammer dat wij op de site van Binnenlands Bestuur een beetje de risee van de culturele hoofdsteden zijn. Dat vinden wij spijtig. Ik zou de wethouder willen vragen of wij de criteria die naar voren zijn gebracht echt anders hebben gedeut. De wethouder noemde het een spiegel. Ik noem het liever een zeer harde schop.

De burgemeester heeft op 2 januari jl. een nieuwjaarstoespraak gehouden. Wij hadden het juryrapport toen nog niet. Wij wisten wel dat wij waren uitgeschakeld. De burgemeester zei dat het maar fijn is dat wij geen categorie 3 stad zijn. Hij verwees naar een artikel waarin werd gezegd dat vooral categorie 3 steden kans maken om in 2018 Culturele Hoofdstad van Europa te worden en dat het maar fijn is dat Utrecht dat niet is. Ik ben benieuwd hoe de burgemeester daarop terugkijkt. Toen ik vroeger thuiskwam met een twee voor natuurkunde op mijn rapport – ik ben geen bèta – en mijn ouders vroegen hoe dat kwam, zei ik dat de leraar de andere leerlingen aardiger vond. Daaraan moest ik tijdens de nieuwjaarstoespraak denken.

De heer **OLDENBORG** (SLU): Voorzitter! Ook ik heb het juryrapport gelezen. Het resultaat van de presentatie en het juryrapport weerspiegelen eigenlijk de worsteling die wij vanaf 2005 hebben gehad om te bedenken waarom wij in 2018 de Culturele Hoofdstad van Europa zouden moeten worden. In mijn herinnering wisten wij pas aan het einde van het traject wat de reden zou kunnen zijn. Als ik dan in het rapport "*geen sense of urgency*" en "*gebrek aan passion*" tegenkom, dan is het verklaarbaar dat ons dat kennelijk niet is gelukt. Wij hebben afgelopen jaar wél een focus gevonden, namelijk het verbinden van de oude en de nieuwe stad. Ik hoop dat wij die focus zullen vormgeven. Van het panel hebben wij begrepen dat het er allemaal niet erg innovatief en creatief uitziet, maar laten wij vooral dat element de komende jaren ter tafel houden. Of de Culturele Hoofdstad doorgaat of niet, wij bouwen aan de andere kant van het kanaal een stad van 80.000 mensen en willen dat in 2018 de oude en de nieuwe stad samen één geheel zijn. Wij willen ook dat cultuur daarin een rol speelt. Laten wij dit deel van het programma in elk geval uitvoeren, hopelijk nóg creatiever en innovatiever.

Eén opmerking uit het juryrapport vond ik belangrijk, namelijk die over talentontwikkeling. Misschien is het opvallend dat de raad bij de begrotingsbehandeling daaraan extra geld heeft moeten besteden om dat een extra impuls te geven. Misschien kunnen wij dat versterken. Hierop wil ik graag een reactie van het college horen.

De heer **VAN DER ROEST** (PvdA): Voorzitter! Wij zijn net als de wethouder en de andere fracties verbaasd en teleurgesteld over de snelle uitschakeling van Utrecht. Wij hebben die niet verwacht. Uiteraard hebben de zwartkijkers nu het gevoel gelijk te hebben: een slecht programma, een slechte visie en een slecht resultaat. Met de kennis van nu hadden wij het toen niet moeten doen. Achteraf regeren is een stuk eenvoudiger. Er is al gezegd dat wie aan een wedstrijd meedoet, kan verliezen.

Het juryrapport is kritisch over de presentatie, de visie en de Europese uitstraling. De PvdA-fractie vindt dat dit oordeel serieus moet worden genomen, vooral met betrekking op de visie. Waar staan wij voor? Is dat voldoende uitgekomen? Het is flauw om de mensen die aan het bidboek hebben meegewerkt te kapitelen terwijl ook wij onze geluiden konden laten horen. Ik trek mij dat aan.

De PvdA-fractie is van mening dat de poging om Utrecht verder op de kaart te zetten het geld waard is. Wij moeten positieve dingen kunnen onderscheiden. Wij zien dat er een ontwikkeling gaande is. Culturele instellingen werken meer samen. Wij willen het college vragen om ervoor te zorgen dat dit zich verder ontwikkelt.

Dit is misschien het gejam van de verliezer, maar wij vragen ons af of de vorm om te worden gekozen tot Culturele Hoofdstad van Europa het geld, de manier en de teleurstelling waard is. Daarom vragen wij de wethouder om eens met de regering te overleggen of dat niet anders kan. Dan hoeven steden niet langer onnodig veel geld in de nominatie te steken, zodat zij achteraf niet denken dat het met minder geld ook had gekund.

Wij willen de culturele weg die is ingeslagen, blijven bewandelen.

Mevrouw **BIKKER** (ChristenUnie): Voorzitter! Een interpellatiedebat heeft de wonderlijke eigenschap dat een aantal fracties vragen heeft gesteld die de wethouder al heeft beantwoord, zodat de andere fracties zich bij sommige van die vragen aansluiten. De ChristenUnie-fractie kan zich aansluiten bij de beschouwende vragen van de CDA-fractie. Het juryrapport is namelijk zeer kritisch. Op twee punten is dat opvallend, namelijk inzake de duurzaamheid –wat blijft er van de activiteiten hangen– en de presentatie. Ik wil over de presentatie graag nog iets meer reflectie van het college horen. Dat is een zaak die het college persoonlijk heeft kunnen neerzetten. De wethouder zal daarover een persoonlijke mening hebben.

Het punt van de duurzaamheid is voor ons aanleiding om het cultuurbeleid inhoudelijk te bekijken om te zien of wij dat moeten herijken. Heeft dat voldoende meerwaarde voor de stad, los van de Culturele Hoofdstad? Hebben wij de wijken waar de cultuur het meest moet plaatsvinden wel voldoende in het oog?

Over het juryrapport kan ik mij geheel aansluiten bij de woorden van de heer Ravesteijn. Wat over andere steden wordt gezegd, is ook niet mals. Soms lijkt het arbitrair te zijn hoe de weegschaal is uitgeslagen. Het is niet prettig om te lezen wat er over Utrecht in het juryrapport staat. Echter, als ik in Eindhoven raadslid was, zou ik blij zijn met de hakken over de sloot te zijn gekomen, maar ik zou ook weten dat er nog het een en ander moet gebeuren. Het is prettig dat de jury bij alle kandidaten de vinger op de zere plekken heeft gelegd. Wij moeten die onder ogen zien.

Het hele verhaal heeft financiële consequenties. Wij zullen in 2018 niet de Culturele Hoofdstad van Europa worden. Wij hebben destijds veel geld apart gezet en besloten om op cultuur niet te bezuinigen.

Wij denken dat het goed is om te bekijken hoe wij verder met de culturele portefeuille zullen omgaan. Dat kan betekenen dat bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2013 inzake cultuur keuzes zullen moeten worden gemaakt. Overal in de stad moet de broekriem worden aangehaald. Dit geef ik het college alvast mee.

De heer **LINTMEIJER** (wethouder): Voorzitter! Ik dank de fracties voor de aanvullende vragen.

De heer Van Asperen stelde een vraag over de onduidelijke organisatiestructuur. Deze opmerking is bij alle kandidaten gemaakt. Uit het voortraject is gebleken dat de finale organisatiestructuur pas wordt ingevuld in de tweede versie van het bidbook, omdat men dan een stap verder is met de fine-tuning daarvan. De vragen die bij de presentatie werden gesteld, gingen alleen over de blijvendheid van de organisatie na 2018. Vooruitlopend op de vraag over sustainability –ik gebruik met opzet de Engelse term omdat er geen "duurzaamheid" werd bedoeld– het behoud van wat men heeft. Andere vragen die bij de jurypresentatie werden gesteld, gingen over wat na 2018 met de organisatie zou worden gedaan. Onze insteek was, omdat het een eenmalig feest betrof, ervoor te zorgen dat daarna de reguliere organisaties ermee kunnen verdergaan. De jury had in de vraagstelling het standpunt ingenomen om steden als Lille en Liverpool als voorbeeld te nemen. Daar is een organisatiestructuur blijven bestaan die oorspronkelijk voor de Culturele Hoofdstad is gevormd. Wij hebben die keuze niet gemaakt. Wij vinden dat een project uiteindelijk moet landen in het reguliere werk. De jury ziet dat echter anders.

De artistieke visie blijft een lastig punt. Wat spreekt aan en wat spreekt niet aan? Daar bevindt zich een enorm punt van bezinning. Ik heb niet veel zorgen over de wat meer conceptuele keuzes die wij hebben gemaakt om de groei van de stad te verbinden aan de cultuur om ervoor te zorgen dat cultuur bijdraagt aan de identiteit van een groeiende stad met een jonge bevolking, zodat de cultuur de stad kan helen. Wij hebben daarover niet veel discussie gehad, ook niet met de jury, maar over de vertaling daarvan, bijvoorbeeld over wat wij op de expo's zouden doen, denkt de jury anders dan wij. De jury vond wat wij op de expo's wilden doen niet vernieuwend genoeg. Ik zou graag de komende maanden willen benutten om met de culturele instellingen en de andere maatschappelijke partners te bekijken waar zich elementen van vernieuwing voordoen die wij de komende vier jaar en later kunnen oppakken. Ik denk dat het mooi is om na de behandeling van de Voorjaarsnota 2013 daarvan een concrete weergave te presenteren via voorstellen over wat dat betekent voor de verdere invulling van ons cultuurbeleid.

Gevraagd is hoe ik op de presentatie terugkijk. Ik vind dat wij een degelijke presentatie hebben geleverd. De dingen die wij qua inhoud hadden willen overbrengen, hebben wij overgebracht. Terugkijkend zou ik wat meer jong talent willen hebben neergezet. Dat is wijsheid achteraf, maar misschien hadden wij een beetje een grijze pakken uitstraling. Wij hebben geen fluit aan deze constatering, maar wij hadden dat anders moeten doen, zonder de fantastische inzet van alle betrokkenen iets te kort te willen doen. Het is mijn verantwoordelijkheid om dit aspect te bekijken.

De heren Ravesteijn en Oldenburg hebben het punt van talentontwikkeling genoemd. Dat is precies een van de dingen die meer aandacht behoeven. Het is bekend dat ik samen met wethouder Kreijkamp bezig ben om ons stelsel van cultuureducatie te bekijken. Met de nieuwe minister van cultuur is de G9 – de negen gemeenten die het meeste aan cultuur doen – in gesprek om te bekijken of wij een convenant cultuureducatie kunnen sluiten, hopelijk met ruimte van middelen die van rijkswege worden verstrekt om aan te geven dat cultuureducatie, talentontwikkeling en vernieuwing een extra impuls zouden kunnen krijgen. Wij nemen samen met Amsterdam het voortouw om het convenant te maken.

De heer Ravesteijn vroeg hoe wij de energie concreter willen vasthouden. Het is misschien goed om na de behandeling van de Voorjaarsnota 2013 de raad voorstellen te doen over hoe wij een aanscherping van de artistieke prestaties kunnen bewerkstelligen, gekoppeld aan concrete mijlpalen of kapstokken zoals het lustrum St.-Maarten 900 jaar. Ik zou daarvoor graag het enthousiasme van partijen willen blijven benutten. Binnenkort is er een conferentie over cultureel ondernemerschap waarbij wij heel gericht de mensen die daarover enthousiast zijn, willen blijven benutten. In de nieuwsbrief van de CMU zei een van de managers van Grand Hotel Karel V dat het een leuk project heeft opgeleverd en dat het mooi is dat wij met trots en zelfbewustzijn over de stad spreken. Ook met dit soort partners in de stad wil ik de banden nauw aanhalen, waarbij wij cultuur verbreden tot stadspromotie. Wij kunnen gezamenlijk acties doen die zijn gekoppeld aan momenten in de toekomst die zich daarvoor lenen.

De heer Rijpma legde de parallel met het EK voetbal. Ik begrijp dat. Het vervelende is echter dat EK's en WK's er elke twee jaar zijn. Daarom zijn de conclusies op een andere manier te trekken. Ik trek die in de richting van de Europese diversiteit.

Wij hebben die onvoldoende voor het voetlicht gebracht. Het is de vraag of wij die in de presentatie te weinig hebben belicht of is er te weinig diversiteit in ons culturele aanbod, ook gezien vanuit internationaal perspectief? Ik zou mijzelf samen met de partners in de stad deze toets willen afnemen om te bekijken waar de internationale dimensie een nadere invulling moet krijgen.

Ik heb zojuist al iets gezegd over het begrip duurzaamheid. Dat was door de jury in een andere vorm bedoeld: sustainability, houdbaarheid van de activiteiten. Mijn indruk was dat dit ging over de organisatorische kaders. Wij hebben niet gehoord dat onze investering in de culturele infrastructuur na 2018 weg zou zijn. Als men tegen een spiegel schopt, komt er een flinke barst in. Het was een schop die pijn deed, maar ik wil in een heldere spiegel blijven kijken om te zien hoe wij daarmee omgaan.

De heer Oldenburg zegt dat wij laat tot een "sense of urgency" zijn gekomen. Dat herken ik wel een beetje. Vanaf mijn aantreden als wethouder heb ik gezien dat wij al veel gewikt en gewogen hebben. Ik sta achter het conceptuele kader dat wij hebben neergezet en waarin wij de ontwikkeling van de stad hebben verbonden aan cultuur en omgekeerd. Die urgentie vind ik nog steeds gelden. Die is niet veranderd door het mislopen van de nominatie. Wij groeien nog steeds enorm hard. Ik ben ervan overtuigd dat cultuur één van de pijlers is waardoor mensen aan de stad worden gebonden en waardoor zij zich met de stad kunnen identificeren.

Met de heer Oldenburg ben ik het helemaal eens dat wij goed moeten bekijken of wij voldoende doen aan talentontwikkeling en of wij die een extra impuls kunnen geven. Ik vind dat daarvoor ruimte moet worden gecreëerd.

Ik denk dat ik de vragen van de heer Van der Roest impliciet heb beantwoord. Vanuit de visie blijf ik de artistieke uitvoering serieus bekijken. Hij vroeg of de vorm van het nomineren handig is. De Europese commissie heeft zelf een evaluatie gedaan naar de wijze waarop de nominatie plaatsvindt. Dat betekent dat de Culturele Hoofdsteden 2018 en 2019 de laatste zijn die via deze procedures gaan. Vanaf 2020 is er een nieuwe procedure die korter en compacter zal zijn. De heer Van der Roest zegt dat de procedure lang duurt. Europa zelf heeft daaruit al lessen getrokken. Ik weet niet of wij dat met een petitie moeten onderstrepen.

Naar aanleiding van vragen van de CDA-fractie heb ik al iets gezegd over de inhoudelijke herijking, wat mij betreft binnen de kaders, maar wel dat kritisch wordt bekeken wat beter kan.

Ik dank mevrouw Bikker voor de relativering die ook de heer Ravesteijn noemde. Mevrouw Bikker heeft in financiële zin gelijk. Het is de raad die de totaalafweging moet maken van wat wij overhebben voor cultuur.

(De heer Wolfsen draagt het voorzitterschap van de vergadering over aan Mevrouw Bottse.)

De heer **WOLFSEN** (burgemeester): Voorzitter! De heer Rijpma heeft mij de vraag gesteld hoe de burgemeester terugkijkt op de nieuwjaarsspeech, vooral het deel dat ging over het niet behalen van de nominatie Culturele Hoofdstad 2018. Het is vrij simpel. Op dat moment wisten wij niet méér dan het feit dat wij de nominatie niet hebben behaald. Omdat ontzettend veel mensen hebben meegewerkt aan het tot stand komen van het bidbook en verdrietig waren omdat wij de nominatie niet hebben behaald, wilde ik dat in de nieuwjaarsspeech absoluut een plek geven. In Trouw stond een artikel dat daarvoor een mooie kapstok was. Daarin stond net als mevrouw Bikker zei dat er allerlei waarderingen waren en dat alles arbitrair was. Dat zien wij in het juryrapport precies terugkomen. Maar wat is het zwaarste? Waarom wordt de ene stad het wel en de andere het niet? Trouw beweerde heel simpel dat ongeacht wat van het oordeel van de jury waar is, de uitkomst altijd volgens het volgende schema zal zijn. Feitelijk is begonnen met de hoofdsteden van landen die Culturele Hoofdstad zijn geweest. Daarna is een tweede ring aan de orde gekomen, de bijna-hoofdsteden, in Nederland de G4-steden; Rotterdam is het geworden. De afgelopen jaren is gebleken dat nu de derde ring steden aan de beurt is. Dat zal de feitelijke uitkomst worden, ongeacht de redenering. Dat punt heb ik aangegrepen om de grote inzet die in de stad bij de totstandkoming van het bidbook is geweest, want dat is echt breed gedragen, een plek te geven. De mensen hechten aan een zeer goede, degelijke culturele infrastructuur. Veel mensen zijn ontzettend teleurgesteld door het feit dat wij het niet zijn geworden. Ik heb de mensen een hart onder de riem willen steken dat wij ons door het oordeel van de jury niet in de put moeten laten praten. Dat was de aanleiding om dit punt in mijn nieuwjaarstoespraak te noemen.

(Mevrouw Bottse draagt het voorzitterschap van de vergadering over aan de heer Wolfsen.)

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Wij hebben vragen gesteld over het geld. Wij zijn niet gerustgesteld over de EUR 14 miljoen die op bladzijde 226 van het bidbook wordt uitgewerkt. Ik hoor de wethouder zeggen dat het reguliere budgetten zijn, maar dan wel reguliere budgetten voor 2017 en 2018. Die heeft de raad nog niet goedgekeurd. Ik wil daarvoor een zwaar voorbehoud maken, want als wij in 2018 Culturele Hoofdstad van Europa waren geworden, dan hadden wij nauwelijks meer terug gekund. Ik hoor het college geen afstand nemen van de intentie om allerlei dingen alsnog te doen. Wij moeten maar zien welke dingen dat zijn.

Volgens de fracties van CDA, Groep Kuijper en SP is het echt aan de raad om alle voor de organisatie en viering van de Culturele Hoofdstad 2018 bestemde middelen te herbestemmen, net als de nog te bestemmen middelen voor de projecten. Wij willen daarvoor uiterlijk bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2013 amendeerbare voorstellen zien. Ik hoop dat dit de intentie van de wethouder is. Dan kan hij de motie overnemen. Onze motie luidt als volgt.

"Motie 1

De raad is nu aan zet

De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 10 januari 2013,

Constaterende dat:

Utrecht niet de titel 'Europese Culturele Hoofdstad 2018' heeft verworven;

- Er voor de kandidaatstelling, organisatie en viering financiële reserveringen zijn opgenomen in de programmabegroting;
- Het college daarbovenop voornemens was € 14 miljoen extra te bestemmen uit de reguliere budgetten voor 2017 en 2018 uit de programmadelen cultuur, cultuureducatie, bibliotheek en monumenten;
- Het college, bij monde van wethouder Lintmeijer, in 2011 heeft gezegd dat bij een afwijzing van de Utrechtse kandidatuur voor de culturele hoofdstad 2018 de raad aan zet zou zijn over de bestemming van de financiële middelen;

Tevens constaterende dat:

- Het college na het nieuws over de uitschakeling meermaals heeft gezegd de gereserveerde en nog te reserveren budgetten beschikbaar te willen houden voor projecten die in het kader van de kandidaatstelling in de programmering waren opgenomen;

Van mening dat:

- Een herbezinning op het Utrechtse cultuurbeleid noodzakelijk is en daarmee een herbezinning op de besteding van de financiële middelen die in het kader van de kandidaatstelling, organisatie en viering van de culturele hoofdstad in het geding zijn;
- Hierbij ook posten buiten het programma cultuur betrokken moeten kunnen worden;

Draagt het college op:

- De beslissing over de herbestemming van alle reeds voor het programma, de organisatie en viering van de Culturele Hoofdstad middelen, alsmede de nog te bestemmen middelen voor de projecten genoemd onder de kop 'tevens constaterende dat', volledig over te laten aan de raad;
- Hiervoor uiterlijk ten tijde van de Voorjaarsnota 2013 amendeerbare voorstellen te doen aan de raad;

En gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door mevrouw Hakbijl, de heer Kuijper en mijzelf.

Iedereen spreekt over een wedstrijd. Wat ons betreft, is het geen wedstrijd, maar gaat het erom dat een stad langjarig een goed cultuurbeleid neerzet. Een van de belangrijkste punten die de jury noemt, is het ad hoc karakter van het Utrechtse cultuurbeleid. Heel treffend noemde de wethouder het zijn van Culturele Hoofdstad van Europa een eenmalig feest.

Mevrouw **HAKBIJL** (CDA): Voorzitter! Ook de CDA-fractie zal zich beperken tot het indienen van een motie. Daarvoor hebben wij de volgende overweging. De wethouder geeft aan en gaat gedeeltelijk met ons mee dat hij wil overgaan tot de herijking van de cultuurvisie binnen de bestaande kaders. De wethouder geeft ook aan dat gezien het juryrapport aan een aantal aspecten wat meer moet worden gedaan, zoals aan talentontwikkeling. Ik hoor de wethouder niets zeggen over wat wij niet langer zullen doen en de keuzes die wij zouden moeten maken.

Echter, voor de CDA-fractie is de tijd daarvoor echt gekomen. Wij moeten goed nadenken over waar wij ons geld in steken en wat dat zal opleveren. Omdat de wethouder heeft aangegeven met partijen te willen praten, maar pas ná de behandeling van de Voorjaarsnota 2013, hebben wij een motie opgesteld waarin wij de wethouder vragen om de cultuurvisie direct te herzien zodat een zorgvuldige besteding van het gemeentelijke cultuurbudget kan worden gegarandeerd. De CDA-fractie vindt echt dat de visie grotendeels is onderuitgehaald en dat het derhalve lastig is om een afweging te maken welke projecten wij nog steunen. Wij willen ook binnen de wettelijke mogelijkheden de bestaande subsidieregelingen voor cultuur opschorten totdat het kader door de raad is vastgesteld. Er is nu een subsidieregeling waar nog steeds de eis wordt gesteld wat de aanvrager bijdraagt aan de Culturele Hoofdstad 2018. Dat is voor de CDA-fractie niet langer acceptabel. Er moeten nu andere afwegingen worden gemaakt.

Het woord "feestjes" kwam herhaaldelijk voorbij. De wethouder noemde de nominatie "*een eenmalig feest*". De GroenLinks-fractie gaf aan dat er andere feestjes te vieren zijn. De CDA-fractie heeft de kandidatuur voor Culturele Hoofdstad 2018 altijd gesteund, omdat ze gelooft dat investeren in cultuur een grote meerwaarde heeft voor de ontwikkeling van de stad. Het levert een bijdrage aan de reden waarom mensen hier graag willen wonen, werken en leven. Als de CDA-fractie kritisch is, betekent dat niet dat ze de kandidatuur niet steunt of niet gelooft in cultuur, integendeel, maar ze wil dat het geld op de juiste manier wordt besteed. Daarom voeren wij nu dit debat. Wij dienen de volgende motie in.

"Motie 2

Na de Europese nederlaag, gloort er hoop voor een krachtige Utrechtse cultuurvisie

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op donderdag 10 januari, ter bespreking van de uitschakeling van Utrecht voor Culturele Hoofdstad van Europa.

Constaterende dat

- Utrecht zich niet heeft gekwalificeerd voor de titel Europese Hoofdstad van Europa in 2018;
- de onafhankelijke internationale jury over de Utrechtse aanvraag oordeelt dat het tekort schiet op het criterium 'Europese dimensie', het culturele programma erg traditioneel en gewoontjes is en het ontbreekt aan een uitdagende artistieke visie;
- een belangrijke pijler onder het Utrechtse cultuurbeleid in de cultuurvisie 2012–2022 "Open ruimte" een sterke kandidatuur van Utrecht voor de nominatie Culturele Hoofdstad van Europa in 2018 betrof, waarbij
 - a. de viering van de Vrede van Utrecht als een belangrijke opstap werd gezien voor het binnenhalen van de nominatie Culturele Hoofdstad van Europa in 2018;
 - b. en de subsidiebesluiten in het kader van de cultuurnota 2013–2016 bepalend waren voor een sterk bidbook.

Overwegende dat

- cultuur mede bepalend is voor de sociale, maatschappelijke en economische ontwikkeling van Utrecht;
- gezien de uitschakeling van Utrecht voor Culturele Hoofdstad van Europa in 2018 herbezinning op het Utrechtse cultuurbeleid noodzakelijk is;
- een scherpe focus en goede belangenafweging voor het cultuurbeleid en de besteding van het gemeentelijke cultuurbudget moet worden gemaakt;
- zonder goede visie geen goede keuzes kunnen worden gemaakt.

Draagt het college op

1. per direct de cultuurvisie "Open ruimte" te herzien, in het bijzonder ten aanzien van de internationale ambities, door een aangepast beleidskader te formuleren met gerichte keuzes voor het Utrechtse cultuurbeleid, zodat zorgvuldige besteding van het gemeentelijk cultuurbudget kan worden gegarandeerd
2. en de bestaande subsidieregelingen voor cultuur op te schorten binnen de wettelijke mogelijkheden, tot het herziene kader door de raad is vastgesteld, niet later dan bij de Voorjaarsnota 2013.

En gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door de heer Schipper, de heer Kuijper en mijzelf.

De heer **KUIJPER** (Groep Kuijper): Voorzitter! De handtekening van de Groep Kuijper-fractie staat onder de moties. Dat zegt welke richting wij uit willen gaan.

Het belangrijkste punt waarbij ik nog een vraagteken zet –de antwoorden van het college zijn teleurstellend– is dat wij het gevoel hebben dat werd gezegd dat wij aan een wedstrijd hebben meegedaan en hebben verloren. Het college zegt: sorry, de volgende keer beter. Net als bij een estafette is niet alleen degene die iets laat vallen de verliezer, maar iedereen die daarna komt ook. In dit geval is dat de Utrechtse bevolking. Ik zie nog steeds niet in hoe alle culturele projecten kunnen doorgaan zonder dat Utrecht de titel Culturele Hoofdstad 2018 krijgt. Nog steeds is het voor ons een raadsel waarom geld wordt uitgegeven aan de titel als die eigenlijk niet nodig is om de projecten te kunnen uitvoeren.

De heer **VAN ASPEREN** (D66): Voorzitter! Wij zijn erg teleurgesteld over het niet binnenhalen van de nominatie. De D66–fractie heeft een grondige hekel aan verliezen, vooral als men zich bedenkt dat de titel belangrijke positieve impulsen voor de stad had kunnen opleveren. Vanaf het begin is de D66–fractie voorstander geweest van de ambitie om in 2018 de Culturele Hoofdstad van Europa te worden. Dat past in onze visie op Utrecht, stad van kennis en cultuur. In de cultuurvisie wordt de ambitie omschreven als een prachtig ijkpunt van onze ambities op lange termijn, oftewel een goede graadmeter voor de ontwikkeling van het culturele klimaat van onze stad. Betekent het dat met het wegvallen van deze graadmeter de culturele ambities van Utrecht moeten worden verlaagd? Dat wil de D66–fractie niet. De ambities blijven wat ons betreft overeind ten gunste van de Vrede van Utrecht of de mogelijke viering van 900 jaar Utrecht.

Wij wensen de wethouder veel sterkte toe bij zijn gesprek met het veld. Het zou heel erg mooi zijn als de resultaten vóór de behandeling van de Voorjaarsnota 2013 bekend zouden zijn, zodat die als vooruitblik op de begroting financieel kunnen worden doorvertaald.

De **VOORZITTER** schorst daarop de vergadering.

Na heropening van de vergadering verleent de **VOORZITTER** het woord aan wethouder Lintmeijer.

De heer **LINTMEIJER** (wethouder): Voorzitter! In de tweede termijn is vooral ingegaan op de moties. Ik dank de heer Van Asperen voor zijn opmerking dat de ambities overeind blijven. Ik zeg graag toe dat wij de raad vóór de behandeling van de Voorjaarsnota 2013 de uitkomsten zullen presenteren van het overleg met het veld over een andere invulling van de culturele activiteiten.

Ik heb de term "eenmalig feestje" gebruikt omdat er voor dat feestje geen herkansing is, maar niet omdat wij de vruchten daarvan niet willen plukken of omdat het niet zou mogen bijdragen aan de culturele infrastructuur. Ik neem geen afstand van de Cultuurnota. De uitgangspunten ervan passen heel erg goed bij de stad. Het is niet zo dat omdat wij een interessante stimulans mislopen de uitgangspunten van de Cultuurnota niet langer kloppen. Wij hebben alleen extra werk te doen om ervoor te zorgen dat wij ook zonder deze vlag onze ambities waarmaken.

Feitelijk beoogt motie 1 juist wat bij de programmabegroting of voorjaarsnota altijd aan de raad voorligt. De raad heeft altijd de mogelijkheid om voorstellen van het college te amenderen. Derhalve is motie 1 overbodig. Ik weet niet op welk detailniveau de indieners van motie 1 dat voor zich zien. Wij hebben niet de intentie om de raad in 2013 het culturele programma van 2018 voor te leggen. Dat zou een rare doorbreking zijn van onze reguliere werkzaamheden. De raad heeft altijd het recht om de afweging van wat wij aan cultuur besteden af te wegen tegen de andere punten van de begrotingen en voorjaarsnota's.

Motie 2 beoogt het per direct herzien van de cultuurvisie. Ik vind dat een te ver gaand besluit. Door het feit dat wij de nominatie mislopen, is niet plotseling de Cultuurnota niet meer geldig. De Cultuurnota is gebaseerd op de stad die wij zijn, de groei die wij doormaken en de ambities die wij hebben. Ik vind echter dat wij vóór de behandeling van de Voorjaarsnota 2013 een herijking van de Cultuurnota moeten maken om te bekijken of daarin zaken moeten worden gewijzigd.

Het tweede punt van motie 2 beoogt het opschorten van de bestaande subsidieregelingen voor cultuur. Volgens mij zouden wij daarmee het culturele veld en de mensen die aan cultuur werken geen plezier doen. Dan leggen wij de culturele ontwikkelingen helemaal stil waarvoor wij zojuist een subsidieregeling voor projecten hebben opgesteld. Dat zou ik doodzonde vinden, juist in het kader van nieuwe ontwikkelingen en talentontwikkeling. Ik wil wel toezeggen dat de subsidieregelingen die verwijzen naar de nominatie Culturele Hoofdstad 2018 worden veranderd. Wij zullen de raad een voorstel doen om de subsidieregelingen aan te passen. Wij moeten niet alles op de schop nemen. Dat past echt niet bij de culturele ambities van de stad. Ik ontraad motie 2.

Aan de orde is de afhandeling van motie 1 (De raad is nu aan zet).

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Wij handhaven motie 1. De beantwoording van de wethouder gaat voorbij aan het punt "tevens constaterende dat". Wij horen van het college dat ondanks de uitschakeling wordt doorgegaan met een aantal projecten. Wij willen weten welke. Wij willen weten in welke jaren en voor hoeveel. Wij willen dat de raad daarover zeggenschap heeft. Daarom brengen wij motie 1 in stemming.

Mevrouw **BIKKER** (ChristenUnie): Voorzitter! De ChristenUnie-fractie zal met motie 1 instemmen, juist omdat wij in de algemene discussie over de voorjaarsnota niet voldoende recht kunnen doen aan het herijken van de Cultuurnota. Ik vind het terecht dat motie 1 de wethouder daartoe oproept en dat er een pas op de plaats wordt gemaakt met de besteding van middelen.

De heer **VAN DER ROEST** (PvdA): Voorzitter! De PvdA-fractie zal tegen motie 1 stemmen, mede om dezelfde reden die de wethouder aangeeft. De raad gaat sowieso over de middelen. Juist wat in motie 1 onder "constaterende" staat, is voor de PvdA-fractie reden om er tegen te stemmen.

De heer **OLDENBORG** (SLU): Voorzitter! Ook ik zal motie 1 niet steunen. Zoals ik in mijn bijdrage zei, vind ik dat het programma dat wij in het cultuurconvenant hebben vastgelegd, is gebruikt om te laten zien dat wij al middelen hadden, zonder daarvoor veel extra middelen ter beschikking gesteld te hebben. Het cultuurconvenant en de Cultuurnota zijn de uitgangspunten voor de financiering. Wij kunnen die elk jaar via de voorjaarsnota aanpassen. Daarom heb ik geen behoefte aan motie 1. Wij zullen deze discussie voeren bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2013. Ik ben daar voor 100% van overtuigd.

De heer **VAN ASPEREN** (D66): Voorzitter! Ook de D66-fractie zal tegen motie 1 stemmen. De toezegging die de wethouder heeft gedaan, onder andere naar aanleiding van onze bijdrage, is voor ons ruim voldoende.

De heer **KUIJPER** (Groep Kuiper): Voorzitter! Wij zullen natuurlijk met motie 1 instemmen. Wij willen niet wachten tot de behandeling van de Voorjaarsnota 2013. Wij vinden dat het nu noodzakelijk is om de raad hierover te laten beslissen.

De heer **RIJPMAN** (VVD): Voorzitter! Ook wij zullen voor motie 1 stemmen. De wereld is niet meer wat die was. De voorzitter van de ChristenUnie-fractie heeft dat uitstekend verwoord. Wij moeten helder in beeld brengen wat de financiële consequenties zijn.

De heer **RAVESTEIJN** (GroenLinks): Voorzitter! Als wij voor motie 1 stemmen, dan lijkt het alsof wij cultuur op een andere, onbehoorlijke manier hebben gedaan dan tot nog toe. Ik vind dat ons cultuurbeleid die kwalificatie niet waardig is. Wij zullen de discussie voeren bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2013.

Hierna wordt motie 1 bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de aanwezige leden van de fracties van VVD, CDA, SP, ChristenUnie en Groep Kuiper ervoor hebben gestemd.

Aan de orde is de afhandeling van motie 2 (Na de Europese nederlaag, gloort er hoop voor een krachtige Utrechtse cultuurvisie).

Mevrouw **HAKBIJL** (CDA): Voorzitter! Ik begrijp dat de aandacht van de CDA-fractie vandaag nogal opvalt. Volgens mij is een stemverklaring de enige manier om in te gaan op de reactie van de wethouder, zoals ook de SP-fractie zojuist deed. Hoewel de toezeggingen van de wethouder al een eind meegaan, is hij niet van plan om de cultuurvisie te herijken. Dat is voor de CDA-fractie niet afdoende. Wij vinden dat op dit moment gerichte keuzes moeten worden gemaakt. De ambitie hadden wij. De nominatie is mislukt. Dat betekent minder geld en minder sponsoring dan werd verwacht. Dat betekent dat als wij gericht geld willen besteden wij moeten weten welke visie daaraan ten grondslag ligt. De huidige visie voldoet voor ons niet. Die is inhoudsloos geworden.

De heer **VAN DER ROEST** (PvdA): Voorzitter! Wij zullen tegen motie 2 stemmen. Wij hebben de wethouder goed beluisterd. Wij wachten de voorstellen af. Wij zullen die bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2013 aandachtig bespreken. Wij vinden het veel te ver gaan om de zaak nu open te breken. Het is niet zo dat door deze wedstrijd opeens de cultuur in Utrecht is veranderd.

De heer **RAVESTEIJN** (GroenLinks): Voorzitter! Ook de GroenLinks-fractie is tevreden met de toezegging van de wethouder om bij de voorjaarsnota te bekijken hoe wij met de conclusies van de jury het cultuurbeleid kunnen aanpassen. Wij vinden het verhaal dat nu ter tafel is veel te ver gaan. Het lijkt alsof vijf minuten vóór de uitspraak van de jury het cultuurbeleid nog heel goed is, maar dat het vijf minuten daarna niets meer voorstelt. Wij voeren al jaren een fatsoenlijk cultuurbeleid. Wij moeten dat telkens kritisch blijven herijken, maar niet op de manier van motie 2.

Voor het opschorten van bepaalde subsidieregelingen heb ik de kwalificatie onbehoorlijk bestuur. Dat moeten wij niet doen. Het lijkt mij logisch dat één punt van de afwegingen van de subsidiebeoordelingen –Culturele Hoofdstad– niet langer wordt meegewogen. Daarmee kunnen wij de subsidieregelingen praktisch regelen.

De heer **RIJPMAN** (VVD): Voorzitter! Volgens mij doet motie 2 helemaal geen uitspraak over of het cultuurbeleid al dan niet goed is, maar zegt dat het wegens veranderde omstandigheden tijd is om keuzes te maken. Wij kunnen ons volledig aansluiten bij de stemverklaring van de CDA-fractie. Wij zullen met motie 2 instemmen.

Mevrouw **BIKKER** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik kan mij aansluiten bij de uitstekend verwoorde stemverklaring van de heer Rijpman.

De heer **VAN ASPEREN** (D66): Voorzitter! Ook onze mening werd uitstekend verwoord, maar in ons geval door de heer Ravesteijn. Wij nemen zijn stemverklaring over.

De heer **OLDENBORG** (SLU): Voorzitter! Ik kan mij bij de GroenLinks-fractie aansluiten.

De heer **KUIJPER** (Groep Kuijper): Voorzitter! Het is belangrijk dat raad en college hieruit lering trekken. Dat kan met motie 2. Wij kunnen daarmee laten zien dat het ons niet is gelukt. Wij kunnen het op een volledig andere manier doen. Wij zullen die samen met de raad bekijken. Dat gebeurt hopelijk. Daarom steun ik motie 2.

Hierna wordt motie 2 bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de aanwezige leden van de fracties van VVD, CDA, SP, ChristenUnie en Groep Kuijper ervoor hebben gestemd.

De **VOORZITTER** stelt daarop wederom aan de orde:

1. Voorstel tot herbenoeming c.q. benoeming van twee leden van de Rekenkamer Utrecht (Jaargang 2013, nr. 4).

De **VOORZITTER** deelt de uitslag van de stemmingen mede.

Benoeming van de heer C.J.A. van den Broek.

Uitgebracht zijn 42 stemmen, alle op de heer Van den Broek, zodat deze is benoemd.

Herbenoeming van de heer G.N.J.A. Bukkems.

Uitgebracht zijn 42 stemmen, alle op de heer Bukkems, zodat deze is benoemd.

De **VOORZITTER** dankt de leden van het stembureau voor de verrichte werkzaamheden en ontbindt het.

Beëdiging van de nieuwbenoemde c.q. herbenoemde leden van de Rekenkamer Utrecht Van den Broek en Bukkems.

De heren Van den Broek en Bukkems leggen in handen van de voorzitter de in de Gemeentewet voorgeschreven belofte af.

De **VOORZITTER**: U bent nu beiden in functie. Gefeliciteerd! Veel plezier in uw functie. Volg de raad kritisch.

(Applaus.)

7. Voorstel inzake het uitvoeringsprogramma Utrechtse Energie 2013–2014 (Jaargang 2013, nr. 3).

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Vandaag werd bekend dat het weer in Nederland sinds 1901, toen men met meten is begonnen, nog nooit zo zacht is geweest als nu. Gelukkig wordt het de komende dagen wat kouder.

Ik zou mijn gehele bijdrage kunnen besteden aan de urgentie, het nut en de noodzaak van de vergroening van de economie en het verduurzamen van consumptiepatronen. Utrecht is een stad van kennis en cultuur. Wij hebben daarover de gehele avond al gesproken. Ik verwacht dat de feiten bij de collega raadsleden ruim bekend zijn.

Voor degenen die dat niet zijn: bij de borrel bent u welkom. Dan zal ik u nog wat informatie verschaffen.

Het voorstel is in de commissievergadering ruim behandeld. De GroenLinks-fractie is erg tevreden met het programma dat nu aan de raad voorligt. Utrecht kiest ervoor om te stimuleren en niet om zelf te investeren. Daar is de GroenLinks-fractie blij om. Alleen op die manier laten wij de kracht van innovatie en maatschappelijke verandering goed tot hun recht komen. Het is goed om te lezen dat wij er niet voor kiezen om onze pijlen op slechts één sector te richten, maar om recht te doen op de brede belangstelling, interessen en initiatieven die in onze gemeente leven op het gebied van duurzaamheid. Onze complimenten daarvoor. Toch zijn er nog twee punten die ik in de eerste termijn onder de aandacht wil brengen. Sinds 2008 is er wetgeving om naast koelkasten en televisietoestellen ook gebouwen te voorzien van labels. De gemeente Utrecht heeft dat tot nog toe alleen gedaan voor haar publieksgebouwen. Het zou de gemeente en de overheid sieren als ze het goede voorbeeld gaven en al hun gebouwen voorzagen van een label. Ik hoor op dit punt graag een reactie van de wethouder. Ik overweeg om hierover in de tweede termijn een motie in te dienen.

Als raadslid word ik vaak aangesproken door mensen die in sociale huurwoningen wonen. Sommigen wachten al zeer lang op groot onderhoud of renovatie. Meestal gaat het dan om tochtige en slecht geïsoleerde woningen. Door de verslechterde financiële positie van de corporaties is het perspectief op woningverbetering de afgelopen tijd niet beter geworden. Sommige huurders staan letterlijk te popelen om zelf aan de slag te gaan om hun woning te verbeteren, maar missen hiervoor de ruimte en de medewerking van de corporatie. Zou het college met corporaties in overleg willen gaan om te bezien of afspraken en regelingen kunnen worden gemaakt? Ook hiervoor heb ik een motie voorbereid.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! In mei 2011 is het raadsvoorstel Utrechtse energie en het uitvoeringsprogramma 2011–2012 vastgesteld. Wij hebben toen gepleit voor een sterkere focus op isolatieverbetering van de slechtste woningen van Utrecht, voornamelijk corporatiewoningen. Een motie daartoe, om in Utrecht vóór 31 december 2013 alle woningen met een geel label aan te pakken, heeft het toen niet gehaald. Ik hoor gelukkig dat de geluiden in de raad veranderen. Ik ben daar blij mee. Op dit moment is er te weinig tijd om Utrecht vóór het einde van het jaar vrij van gele labels te krijgen. Daarom dienen wij geen motie in. Tegelijkertijd is de gehele woningmarkt veranderd. Daarom hebben wij ons bij de behandeling van het uitvoeringsprogramma sterk gemaakt om de duurzaamheidslening ook voor huurders open te stellen, zodat huurders zelf het initiatief kunnen nemen voor verbeteringen zonder afhankelijk te zijn van de verhuurder. Wij zijn erg blij dat de wethouder heeft laten weten dat ook graag te willen. Tegelijkertijd ligt aan de raad een uitvoeringsplan voor dat beoogt duurzaamheidsleningen alleen voor particuliere woning-eigenaren beschikbaar te stellen. Toch dienen wij hierover geen amendement in.

Wij hebben vertrouwen in de toezegging van de wethouder dat zij met een voorstel tot aanpassing van de beleidsregel bij de raad terugkomt. Wij willen echter graag weten wanneer de wethouder dat wil doen en of zij bereid is om met de grote verhuurders te overleggen om duidelijk te krijgen dat huurders niet worden geconfronteerd met huurverhogingen als zij met de genoemde leningen meedoen en zelf zorgen voor het verbeteren van hun woningen. Ook willen wij weten hoe bij de verhuizing van de oorspronkelijke bewoners kan worden omgegaan met de duurzaamheidslening.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! De D66-fractie steunt de duurzaamheidsambities van het college. Wij zijn zeker op hoofdlijnen blij met de weg die het college kiest. Hier en daar is het een beetje uitproberen. Wij zijn ervan overtuigd dat de meeste pogingen succesvol zullen zijn. Het is echter onvermijdelijk dat een aantal zaken niet zal lopen. Dat is bij vernieuwing altijd het geval. Wij willen de wethouder meegeven om als iets niet werkt, daarmee naar de raad terug te komen, zodat wij het geld dan beter kunnen besteden. Dat de trajecten die worden ingezet allemaal succesvol zullen zijn, hopen wij; wij wensen dat de wethouder toe, maar het is haast onmogelijk. Wees voorzichtig met het geld.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Ik heb in het plan heel weinig indicatoren gezien waaruit kan blijken dat een onderdeel al of niet succesvol is. Hoe zal de heer Kleuver de verschillende onderdelen van het plan beoordelen?

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Uiteindelijk gaat de beoordeling over hoeveel CO₂-reductie wij weten te realiseren, met alle bijkomende voordelen daarvan. Daar moeten wij het college uiteindelijk op afrekenen.

Er is een aantal zaken waartegen de D66-fractie grote bezwaren heeft, bijvoorbeeld de EUR 50.000,00 voor de bewustwording van ambtenaren. Dat vinden wij geen nuttig besteed geld. Het zou een beetje raar zijn als wij steeds geld moeten aandragen om ambtenaren zich ervan bewust laten worden dat wij duurzaamheidsambities hebben. Wij zijn daar gewoon tegen.

Wij hebben ook vragen over de EUR 200.000,00 voor het planproces windmolens. In de commissievergadering heeft de wethouder gezegd dat wij dat geld terugkrijgen. Dat zou kunnen betekenen dat als er een bankgarantie is dat wij dat niet in het voorstel hoeven op te nemen. Als de bankgarantie er niet is, is het de vraag hoe groot het risico is en of dan de volledige EUR 200.000,00 moet worden gereserveerd als risico. Hierop zouden wij graag van de wethouder een antwoord willen krijgen.

Wij vinden het jammer dat de provincie niet is gevraagd om bij te dragen aan de windmolens. Ook de provincie heeft windenergie als ambitie. Ze had derhalve financieel kunnen bijdragen. Wij vinden het een gemis dat de gemeente de provincie daar niet naar heeft gevraagd.

Er is een potje van EUR 260.000,00 voor de handhaving van bedrijven die afspraken met het Rijk hebben gemaakt. Wij hebben van het college een aanvullende brief gekregen waarin het uitgeven van EUR 10.000,00 wordt verklaard, maar wij weten niet waarvoor de resterende EUR 250.000,00 is bedoeld. Als daarvoor een zeer goede verklaring is, dan zijn wij graag bereid om daarnaar te luisteren, maar op dit moment is van de EUR 260.000,00 alleen EUR 10.000,00 verklaard, namelijk als handhaving voor bedrijven die afspraken met het Rijk hebben gemaakt. Wij vinden dat het Rijk die handhaving zelf moet doen.

Beschikbaar is EUR 50.000,00 voor de bewustwording van ambtenaren, EUR 250.000,00 voor de handhaving van bedrijven met afspraken met het Rijk en EUR 200.000,00 voor de windmolens. Bij elkaar is dat EUR 500.000,00, een bedrag waarbij wij grote vraagtekens zetten.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Ik kan de heer Kleuver best een eind volgen. Over de EUR 50.000,00 voor bewustwordingscampagnes voor ambtenaren denk ik dat als de raad een bepaalde beleidsrichting vaststelt een ambtenaar daarmee gewoon moet dealen. Een ambtenaar werkt voor die organisatie. Daarover ben ik het met de heer Kleuver hartstikke eens. Wat ik niet begrijp, is dat de D66-fractie ervoor pleit om afspraken die via landelijke regelgeving aan bedrijven worden opgelegd niet gemeentelijk te handhaven. Op veel andere niveaus doet de gemeente dat wel, bijvoorbeeld bij economische delicten. De heer Kleuver kan vast samen met mij een aantal voorbeelden bedenken waar wij landelijke regelgeving lokaal handhaven, ook voor onze eigen toezichthouders. Vindt de heer Kleuver dat wij ook dat niet langer moeten doen, of heeft hij daaraan niet gedacht?

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Daaraan heb ik wel gedacht, maar de wethouder heeft ons een brief gestuurd over de EUR 10.000,00 van de EUR 260.000,00 voor dat doel. Dan blijft EUR 250.000,00 over. Wij weten niet waarvoor dat geld is bestemd en dan geven wij het liever niet uit. Wij sluiten niet uit dat wanneer de wethouder daarvoor een heel goede verklaring heeft – in de commissievergadering was dat best een beetje lastig; hoewel wij lang hebben vergaderd, waren wij daarmee toch niet klaar – wij akkoord gaan met de EUR 250.000,00. Als die verklaring er niet is, dan weten wij voor dat geld wel een andere wethouder.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Dus als de wethouder aangeeft dat daarmee onwijs veel CO2 wordt bespaard –ik denk bijvoorbeeld aan koelingsinstallaties in supermarkten, dat is één van de voorbeelden die in dit handhavingprogramma is georganiseerd– dan krijgen wij de steun van de D66-fractie.

De heer **KLEUVER** (D66): Natuurlijk willen wij graag horen wat de wethouder heeft te zeggen. Als dat een heel goed verhaal is, dan moet het geld worden uitgegeven, maar dat verhaal wil ik dan wel eerst horen. Nu kennen wij dat niet. Dat is erg jammer.

Voor de genoemde EUR 500.000,00 hebben wij een amendement opgesteld. Voordat ik dat indien, wil ik even wijzen op de ESCo's, Energy Service Companies. In Rotterdam werken die voor zwembaden heel erg goed. Het zijn bedrijven die van het gemeentelijke vastgoed de exploitatie overnemen en daarin zeer grote besparingen realiseren. Voor de genoemde EUR 500.000,00 zouden wij het aardig vinden als kan worden bekeken of ESCo's in Utrecht mogelijk zijn. Het amendement kan in de tweede termijn nog worden gewijzigd.

**"Amendement 1
Dat kan beter**

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op donderdag 10 januari 2013 in debat over het raadsvoorstel inzake het Uitvoeringsprogramma Utrechtse Energie 2012/2013

Constaterende dat:

- Er in het programma Utrechtse Energie 50.000 euro gereserveerd is voor energie-management in maatschappelijk vastgoed en bewustwording van de medewerkers
- Er 200.000 euro gereserveerd is voor het planproces windmolens op Lage Weide
- Er 260.000 euro gereserveerd is voor handhaving op wettelijke maatregelen voor bedrijven en bedrijven die afspraken hebben met het Rijk
- er in de toelichtende brief van het college slechts 10.000 euro van de 260.000 euro gemotiveerd wordt.

Tevens constaterende dat:

- Er in Rotterdam ervaring is opgedaan met het in de markt zetten van een innovatief contract voor Energy Service Companies (ESCo's) voor investeringen in energiebesparing en onderhoud bij zwembaden in eigendom van de gemeente en dit succes oplevert, omdat de markt nu investeringen in energiebesparing voorfinanciert en daarmee versnelling aanbrengt in het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed.

Overwegende dat:

- Van medewerkers verwacht mag worden dat ze gemeentelijk beleid uitvoeren zonder daarvoor in het bijzonder gemotiveerd worden door 50.000 euro kostende bewustwordingsprocessen.
- EnergieU een bankgarantie heeft overlegd en er dus geen 200.000 euro hoeft te worden gereserveerd voor het planproces windmolens op Lage Weide
- Onduidelijk is waar de resterende '250.000 euro voor handhaving op wettelijke maatregelen voor bedrijven en voor bedrijven die afspraken hebben met het Rijk' aan uitgegeven wordt.

Besluit: aan beslispunt 2 toe te voegen:

'met dien verstande dat 50.000 euro voor bewustwording van medewerkers, 200.000 euro voor planproces windmolens op Lage Weide en 250.000 euro van de oorspronkelijke 260.000 euro voor handhaving op wettelijke maatregelen voor bedrijven en voor bedrijven die afspraken hebben met het Rijk nu niet te besteden aan deze doelen en een ander voorstel van het college in het kader van energiebesparing waar deze middelen voor nodig zouden zijn af te wachten, en een deel van dit bedrag in te zetten voor het inventariseren van de mogelijkheden voor duurzame ESCo's in Utrecht.' En gaat over tot de orde van de dag."

Dit amendement is ondertekend door de heer Van Schie en mijzelf.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! In de uitgebreide commissiebehandeling, waaraan al eerder is gerefereerd, was de VVD-fractie niet heel erg enthousiast over dit voorstel, vooral niet omdat de eerste EUR 13 miljoen die wij aan dit project hebben besteed geen significante bijdrage heeft geleverd aan de beleidsdoelen. Die zijn namelijk het tegengaan van de mondiale klimaatverandering. De VVD-fractie is sceptisch over het realiseren van een verandering van het mondiale klimaat door het besteden van miljoenen in Utrecht.

Wij geloven wel dat veel maatschappelijke organisaties en inwoners van de stad terecht heel energiebewust zijn. Energie verspillen, is geld verspillen. Deze tijd noopt tot zuinigheid. De VVD-fractie is niet van mening dat de overheid daarin een zeer badinerende rol moet spelen. De inwoners en bedrijven van Utrecht zijn heel goed in staat om zelf te beslissen hoeveel energie zij willen gebruiken. Wij hebben geen oordeel over mensen die naar de schaatsbaan, het zwembad of de sauna gaan. Dat zijn allemaal energieslurpende instellingen, maar de mensen beleven er plezier aan. Wij zijn niet per se tegen het gebruik van energie, sterker nog, energiegebruik is al decennialang een indicator voor de economie.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Ik begrijp wat de heer Van Schie zegt, maar is de VVD-fractie ergens in het voorstel tegengekomen dat het college wil dat mensen energiezuiniger hobby's moeten beoefenen dan het bezoeken van sauna's?

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Nee, zeker niet. Ik gebruikte dit voorbeeld om te laten zien dat energie niet per se slecht is en dat wij daarvan allemaal veel profijt hebben. Het past burgers heel goed om zelf besluiten te nemen over hoe zij hun energieverbruik inrichten. De VVD-fractie juicht het toe als mensen er verstandig mee omgaan. In sommige gevallen kunnen wij er echter ook mee leven als mensen er onverstandig mee omgaan. Wij hebben daarover een minder zwaar moreel oordeel dan andere fracties in de raad.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Ik begrijp wat de VVD-fractie zegt. Ik kan wel een beetje met haar meevoelen, maar ik zie in het plan nergens een moreel oordeel staan over mensen die wel minder energie gebruiken. Ziet de heer Van Schie dat wel?

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! De gemeente wil 30% minder CO₂ uitstoten en dus minder energie gebruiken. De gemeente oordeelt niet over zichzelf, maar over de inwoners en de bedrijven in de gemeente. De gemeente zegt eigenlijk dat wij allemaal minder energie moeten gebruiken. Als dat kan en als mensen dat eigener beweging doen, dan vind ik dat prima, maar er zijn ook bedrijven die meer willen produceren en meer mensen in dienst willen nemen en daarom meer energie willen gebruiken. Daar zijn wij niet per se tegen. De doelstelling die ten grondslag ligt aan het uitvoeringsprogramma deelt de VVD-fractie niet per se.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Dit wordt een beetje een rare discussie. De VVD-fractie zegt dat het programma een morele doelstelling heeft. Ik heb die daarin niet gelezen. Ik kan wel vaststellen dat de VVD landelijk, bij monde van minister Kamp –verantwoordelijk voor energie– onlangs met de provincie Utrecht heeft afgesproken om een aantal extra windmolenlocaties te realiseren. Vindt de heer Van Schie dat een goede doelstelling?

De heer **VAN SCHIE** (VVD): De VVD-fractie is niet per se tegen windmolens. Er zijn wel bijzondere plekken in de stad waarvan wij vinden dat windmolens er minder goed passen. Ik neem aan dat de heer De Vries daarvan op de hoogte is. Voor de landelijke overheid zien wij een andere rol in het energie- en klimaatdebat weggelegd dan voor de lokale overheid. Ik denk dat de heer De Vries heel goed weet wat de verschillen zijn tussen de gemeente en het Rijk. Wij denken dat er voor de gemeentelijke overheid een gepaste rol is weggelegd die minder prangend is het college nu voorstelt. Dat laat onverlet dat wij vinden dat de gemeente zelf het goede voorbeeld moet geven, niet alleen omdat wij vinden dat de gemeente heel zuinig met middelen moet omspringen, maar ook omdat als er een beleidsdoel is de gemeente daarvoor zelf duidelijk moet kiezen. Daarom heeft het ons nogal verbaasd dat veel P+R's, parkeergarages, zwembaden, scholen en andere openbare gebouwen nog steeds niet optimaal zijn voorzien van isolerende en energiebesparende oplossingen.

Als ik de wethouder iets mag meegeven, dan is dat de boodschap om vooral haast te maken met het organiseren van de gemeentelijke organisatie en om ervoor te zorgen dat maatregelen die zich al in één jaar terugverdienen worden genomen. Het heeft ons verbaasd dat de wethouder al tweeëneenhalf jaar in functie is en dat veel maatregelen die zich in één jaar terugverdienen nog steeds niet zijn uitgevoerd. Dat had gemakkelijk gekund en dat had geen geld hoeven kosten. Voor maatregelen die zichzelf terugverdienen, is geen budget nodig, alleen goede wil.

De VVD-fractie wil een oproep doen om de goede ideeën om energie te besparen vooral een beter podium te geven. De VVD-fractie heeft in het uitvoeringsprogramma gezien dat er een heleboel beleidslijnen zijn waarin de gemeente het initiatief neemt. Wij zijn eigenlijk meer gecharmeerd van private initiatieven. Dat zal niemand verbazen. Ik wil het college oproepen om een Utrechtse energie-award in te stellen. Ik dacht eerst aan een energieprijs, maar het woord "energieprijs" wekt nogal verwarring met wat mensen moeten betalen voor de door hen gebruikte energie. Mevrouw Bikker, helaas wil ik in uw laatste raadsvergadering toch een anglicisme gebruiken. Ik wil het college bij motie vragen om een prijs in te stellen voor het beste idee om zonder overheidssteun energie te besparen en om die jaarlijks uit te reiken. Deze ideeën kan het college publiekelijk kenbaar maken, zodat alle inwoners van Utrecht ermee hun voordeel kunnen doen. Dat is wat wij allemaal willen. De motie luidt als volgt.

"Motie 3

Utrechtse Energie Award

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 10 januari 2013, ter bespreking van het raadsvoorstel inzake het Uitvoeringsprogramma Utrechtse Energie 2013-2014

Constaterende dat:

- Energie besparen en bewustwording van energiegebruik burgers tegelijkertijd geld kan besparen;
- (lokale) particuliere initiatieven een belangrijke bron zijn voor originele en breed toepasbare ideeën om energie te besparen.

Overwegende dat:

- Het instellen van een prijs Utrechtse inwoners en organisaties stimuleert om creatieve ideeën om energie te besparen te bedenken en delen;
- Goede ideeën om energie te besparen een groter effect hebben als ze bekend raken bij een groter publiek;
- Wanneer voor deze ideeën geen financiële bijdrage van de gemeente/overheid nodig is kan het snel en eenvoudig breed navolging vinden.

Draagt het college op:

- Een prijs in te stellen voor het beste Utrechtse idee om energie te besparen zonder overheidssteun;
- Deze prijs jaarlijks uit te reiken;

De beste ideeën publiekelijk kenbaar te maken zodat alle inwoners er hun voordeel mee kunnen doen.

En gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door de heer Bos en mijzelf.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! De heer Bos zal zijn maidenspeech houden. Dat betekent voor de raad aandachtig luisteren. Interrupties zijn niet toegestaan. De nestor zal dadelijk kort op de speech reflecteren.

De heer **BOS** (CDA): Voorzitter! Het onderhavige voorstel behelst een ambitieus collegeprogramma. Het is een kostbaar uitvoeringsprogramma. De doelstelling is om Utrecht per 2030 klimaatneutraal te maken en om in 2020 30% CO₂-reductie te bewerkstelligen. Vooralsnog zien wij weinig resultaten of inspanningen die tot resultaten leiden.

De CDA-fractie heeft de overtuiging dat de doelstelling geen CO₂-reductie zou moeten zijn. CO₂-reductie is namelijk het resultaat van het realiseren van energiebesparende maatregelen en geen doelstelling op zichzelf. Het doel moet zijn het omlaag brengen van de energierekening. Het middel daarvoor wordt gevormd door energiebesparende maatregelen.

Het aantal borden waarop wordt geschaakt, is groot, maar de rendementen zijn laag. Ook de voortgangsrapportage en het nu voorliggende uitvoeringsprogramma 2013–2014 bevestigen ons in de overtuiging dat het college op een te breed spoor rijdt.

Het college heeft een uitvoeringsprogramma 2011–2012 met een bijbehorend budget van EUR 13 miljoen. In mei 2012 was daarvan nog maar EUR 6 miljoen uitgegeven. Hoeveel van dat budget resteert, is ons een raadsel. De CDA-fractie wil graag weten hoeveel geld er nog op de plank ligt. Het college moet budgetten laten werken in plaats van ze op de plank te laten liggen. Ik zal een amendement indienen waarmee wij de over de periode 2011–2012 voor het onderdeel wonen niet uitgegeven gelden alsmede de voor het onderdeel wonen bestemde gelden voor 2013 en 2014 gericht zullen inzetten om de energiebesparingsopgave echt invulling te geven.

De CDA-fractie wil de energierekening omlaag brengen. Daarvan profiteert de burger direct. De lage energierekening kan alleen worden gerealiseerd door isolatie, verwarmingswijze en het gebruik van andere energiebronnen. Verhuurders hebben geen ruimte om te investeren in energiebesparing en huurders willen dat niet doen. De oplossing wordt gevonden als huurders en verhuurders de handen ineenslaan. Het credo moet zijn: samen investeren en het realiseren van de split incentive. Er moeten afspraken worden gemaakt over wie het werk doet en hoe een en ander financieel wordt geregeld. De gemeente kan hiervoor kaders scheppen die in afspraken en convenanten met verhuurdersorganisaties, corporaties en huurdersorganisaties worden vastgelegd. Hierbij heeft de gemeente een regisserende rol. Ook dient de gemeente de duurzaamheidslening open te stellen voor individuele huurders.

Voor het onderdeel wonen is vanuit het uitvoeringsprogramma 2011–2012 EUR 1,7 miljoen bestemd. Hiervan is als experiment EUR 200.000,00 in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) gestopt. Op basis van de multiplier van 4 die het SVn hanteert, is op deze wijze EUR 800.000,00 vrijgespeeld als lening voor woningeigenaren. Er ligt echter nog EUR 1,5 miljoen van het uitvoeringsprogramma op de plank. Daarbij is vanuit het uitvoeringsprogramma 2013–2014 EUR 1 miljoen bestemd voor de duurzaamheidslening. De CDA-fractie is van mening dat het totaal bestemde bedrag van EUR 2,7 miljoen aan het werk moet worden gezet en moet worden ingebracht in de duurzaamheidslening bij het SVn. Op grond van de multiplier kan hiermee EUR 10,8 miljoen ter beschikking worden gesteld aan woningeigenaren en huurders. Dit stelt hen in staat om met energiebesparing echt vaart te maken. Wij hebben berekend dat de EUR 10,8 miljoen gelijkstaat aan het energiezuinig maken van 2.200 woningen. Wij dienen het volgende amendement in,

"Amendement 2

Energie besparen mogelijk maken

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 10 januari 2013, ter bespreking van het agendapunt Uitvoeringsprogramma Utrechtse Energie 2013–2014, Constatende dat:

- vanuit het uitvoeringsprogramma Utrechtse Energie 2011–2012 van de € 1,7 miljoen, welke is bestemd voor het onderdeel wonen, pas € 200.000,-- als experiment bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVN), is neergelegd t.b.v. de duurzaamheidslening voor particuliere woningeigenaren;
- het restant van € 1,5 mln nog op de plank ligt voor het onderdeel wonen;
- vanuit het totale beschikbare budget van uitvoeringsprogramma Utrechtse Energie 2013–2014, € 1,0 mln wordt vrijgemaakt voor het creëren van een duurzaamheidslening voor particuliere woningeigenaren;
- Er sprake is van een multiplier van 4 ten opzichte van de door de gemeente ingebrachte bedragen bij het SVN versus de aan de woningeigenaar uit te lenen bedragen via de duurzaamheidslening via het SVN;
- er veel Utrechtse huurwoningen niet energiezuinig zijn;
- de investeringen bij huurwoningen zich veelal zullen beperken, qua omvang tot de investering in isolatie en verwarmingswijze, dat hiermee niet meer dan een investering van € 5.000,-- gemoeid gaat;
- het college tijdens de commissievergadering van 22 november jl., heeft aangegeven zich te gaan inzetten om in overleg met woningcorporaties, verhuurders en huurders, te komen tot afspraken over een gezamenlijk inzet op energiebesparing tussen huurder en verhuurder;
- het college heeft aangegeven in de raadsbrief van 5 december jl. dat de wens, 'de duurzaamheidslening open te stellen voor individuele huurders' zal worden gehonoreerd en dat zal worden onderzocht onder welke voorwaarden dit mogelijk is;

Overwegende dat:

- beschikbare middelen vanuit het uitvoeringsprogramma niet op de plank moeten blijven liggen maar echt moeten worden ingezet om tot een lagere energienota te komen;
- met de beschikbare middelen van € 2,7 mln € 10,8 mln kan worden uitgeleend via het SVN aan woningeigenaren en huurders, resulterend in +/- 2200 energiezuinige huurwoningen;
- de totale energiebesparingsopgaaf in de bebouwde omgeving vele malen groter is, maar dat dit een goede eerste aanzet is om te komen tot echte energiebesparing in de bebouwde omgeving;

Besluit dat:

5. het restant revolverende middelen bestemd voor wonen van € 1,5 mln vanuit het uitvoeringsprogramma Utrechtse Energie 2011-2012, wordt ingebracht in de duurzaamheidslening bij het SVN;
 6. de in het uitvoeringsprogramma Utrechtse Energie 2013-2014 voor wonen bestemde € 1 mln wordt ingebracht in de duurzaamheidslening bij het SVN;
- en gaat over tot de orde van de dag."

Dit amendement is ondertekend door de heer De Vries en mijzelf.

De heer **VAN DER ROEST** (PvdA): Voorzitter! Van cultuur naar energie is een kleine stap. Zoals bekend is de PvdA-fractie voorstander van het programma Utrechtse energie. Wij hebben in de commissievergadering laten weten kritisch te staan tegenover het tempo van de uitvoering van het programma. Bij de voortgangsrapportage het afgelopen voorjaar bleek van de eerste tranche van EUR 13 miljoen slechts EUR 4,6 miljoen te zijn gebruikt. De focus moet vooral liggen op wonen en werken. Met deze blik beoordelen wij het uitvoeringsprogramma 2013-2014.

Voor de verduurzaming van de woningvoorraad bestaat nu al aanleiding om er een schepje bovenop te doen. Door problemen bij de corporaties kan een groot aantal renovatieprojecten voorlopig geen doorgang vinden. Tegelijkertijd valt een deel van de economische motor, de bouw, stil. Wij zijn van mening dat vanuit onderbesteding de aanpak van woningaanpassing een extra injectie moet krijgen. Wij willen dat daarvoor een deel van het budget wordt ingezet. Verduurzaming van de woningvoorraad draagt bij aan de CO2 doelstelling van de gemeente, levert een besparing op voor de energierekening van bewoners en zorgt voor extra lokale werkgelegenheid. Om die reden dienen wij de volgende motie in.

"Motie 4

Extra inzet verduurzamen woningvoorraad

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 10 januari 2013, ter bespreking van het agendapunt Uitvoeringsprogramma Utrechtse Energie 2013-2014,

Constaterende dat:

- in het uitvoeringsprogramma van in totaal € 13 mln. volgens het raadvorstel € 2,4 mln. wordt vrijgemaakt voor het onderdeel wonen;
- dit geld onder andere wordt besteed aan het ondersteunen van het verbeteren van de energieprestatie van corporatiewoningen (3.000 labelstappen per jaar, de afspraak met de corporaties uit Bouwen aan de Stad), particuliere huurwoningen (1.000 woningen per jaar) en particulier woningbezit (2.000 woningen per jaar);
- volgens het uitvoeringsprogramma tot 2020 jaarlijks zo'n 14.000 woningen moeten worden opgeknapt, maar dat deze aantallen de eerste jaren niet worden gehaald;

Overwegende dat:

- volgens de collegebrief van 13 november 2012 over de situatie bij woningcorporaties de collegedoelstelling voor het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad zowel via de samenwerkingsafspraken Bouwen aan de Stad als via het programma Utrechtse Energie moet vorm krijgen;
- volgens deze brief nu een aantal geplande renovaties wordt uitgesteld en daarmee ook de duurzaamheidsmaatregelen bij deze projecten (zoals dubbel glas) dreigen te vervallen;
- in bijlage 2 van de collegebrief van 13 november een lijst met vertraagde (renovatie) projecten is opgenomen, zoals: Kanaleneiland Noord, Halve Maan (Herderplein) en de Thema-dreven.

- het college in de brief van 13 november schrijft samen met woningbouwcorporaties te bekijken 'hoe toch prioriteit kan worden gegeven aan de duurzaamheidsmaatregelen;
- maatregelen voor het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad bijdragen aan zowel de CO₂-doelstelling van het programma Duurzame Energie, het beperken van de woonlasten voor bewoners, de kwaliteit van de woningen, als het versterken van de werkgelegenheid in de stad en leiden tot directe tastbare resultaten;
- blijkens de voortgangsrapportage van het programma Utrechtse Energie (mei 2012) van het budget voor de eerste tranche van € 13 miljoen op dat moment slechts € 4,6 miljoen was belegd en dat het daardoor zeker niet is uitgesloten dat een deel van de € 13 miljoen voor de eerste tranche eind 2012 niet is uitgegeven;

Verzoekt het college:

- bij de voorjaarsnota 2013 een voorstel aan de raad te doen voor de inzet van de nog niet uitgegeven middelen uit de eerste tranche van het uitvoeringsprogramma;
- een deel van deze middelen in overleg met woningcorporaties en bewonersverenigingen te besteden aan duurzaamheidsmaatregelen in de bestaande woningvoorraad (zoals de genoemde projecten in de collegebrief van 13 november over Bouwen aan de Stad), bijvoorbeeld via innovatieve financieringsconstructies en gaat over tot de orde van de dag."

Deze motie is ondertekend door de heer De Vries, de heer Kuijper en mijzelf.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! De wethouder heeft voorgesteld om de raad de innovatieve financieringsmethoden snel te presenteren. Wat motie 4 beoogt, is om dat pas na de behandeling van de Voorjaarsnota 2013 te doen. Dat is dus een rem op hetgeen de wethouder wil doen. Waarom is dat?

De brief van november 2012 ging alleen over Mitros. Ik heb begrepen dat de heer Van der Roest ook de andere corporaties aanspreekt. Ik neem aan dat het niet alleen om Mitros gaat.

De heer **VAN DER ROEST** (PvdA): Voorzitter! Mede op aanwijzing van de fracties van SP en D66 hebben wij dat laatste verbreed naar alle woningcorporaties.

Het is heel goed dat de heer Eggermont vertrouwen heeft in de toezeggingen van de wethouder. Wij willen die juist accentueren door een extra aanzet te geven. Het is niet de bedoeling dat met het werken kan worden gewacht tot na de behandeling van de Voorjaarsnota 2013, maar dat moet juist zo snel mogelijk gebeuren. Wij delen de mening van de heer Eggermont. Wij moeten er echter voor zorgen dat tijdens de behandeling van de Voorjaarsnota 2013 blijkt wat eraan is gedaan en wat het effect ervan is.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Is de PvdA-fractie van mening dat conform de spelregels van het collegeprogramma de niet bestede middelen gewoon moeten terugvloeien naar de algemene middelen in plaats van naar nieuwe pogingen om ze alsnog te besteden?

De heer **VAN DER ROEST** (PvdA): Voorzitter! Ik begrijp dat de heer Van Schie dat op deze manier wil zien. Wij zien dat natuurlijk niet zo. Het budget blijft binnen het energieprogramma. Wat wij in motie 4 aangeven, is een andere accentuering. Dat wil niet zeggen dat wij vinden dat niet besteed geld moet terugvloeien naar de algemene middelen. Het is een interessante optiek, maar die past meer bij de VVD-fractie dan bij de PvdA-fractie.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Ik dacht dat ook de financiële duurzaamheid van de gemeente op warme belangstelling van het college mocht rekenen. Op deze manier kan men voor elk programma dat in een bepaalde periode geld overhoudt, proberen om met een andere invulling dezelfde doelstelling te bereiken. Ik heb de beleidsafspraken van het collegeakkoord geïnterpreteerd dat als men het geld van een programma niet weggezet krijgt – omdat de maatschappij er niet op zit te wachten – men het via de algemene middelen nuttig probeert te besteden, bijvoorbeeld ter dekking van de gaten die er vallen.

De heer **VAN DER ROEST** (PvdA): Voorzitter! Deze woorden van de heer Van Schie geven heel duidelijk aan wat het verschil is tussen de standpunten van de VVD-fractie en die van de PvdA-fractie. Hij heeft hetzelfde al eerder gezegd in zijn betoog over het energieprogramma. Wij zijn van mening dat het wel degelijk een belangwekkend programma is. Wij gooien geen geld over de balk. Wij willen ten behoeve van de bevolking ervoor zorgen dat de woningen duurzaam functioneren. Wij willen de bewoners echt helpen. Wij hebben een wezenlijk andere visie dan de heer Van Schie. Hij laat duidelijk horen dat wij het daarover niet met elkaar eens zijn.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Het punt dat de VVD-fractie aansnijdt, is op zijn minst interessant. Ook de D66-fractie is dat punt niet ontgaan. Echter, als men iets ziet aankomen en men wil dat in de voorjaarsnota een voorstel wordt gedaan voor niet uitgegeven geld, dan kan altijd nog worden besloten dat het niet uitgegeven geld naar de algemene middelen moet terugvloeien. Ik hoor graag van wethouder De Rijk hoe zij dat ziet. De VVD-fractie heeft op zijn minst een punt, maar ik sluit niet uit dat de constructie die de PvdA-fractie wil daar niet per se tegen is.

In reactie op de interruptie van de heer Eggermont wil ik zeggen dat de wethouder op dit moment voldoende middelen ter beschikking heeft om te werken met financieringsconstructies, ook de innovatieve waarover de heer Eggermont sprak. Ik zie dus niet in waarom dit voorstel per se een vertraging zou inhouden. Is de heer Van der Roest dat met ons eens?

De heer **VAN DER ROEST** (PvdA): Voorzitter! Ik had het niet beter kunnen zeggen.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! De heer Kleuver legt hetgeen ik zei op een rare manier uit. Hij zei dat de innovatieve financieringsconstructies uitsluitend voor particuliere woningbezitters zijn bestemd. De wethouder heeft echter zelf gezegd deze mogelijkheid ook voor huurders beschikbaar te stellen. Dat zal snel gebeuren. In motie 4 staat echter dat het pas zover zal zijn bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2013. Volgens ons is dat een rem op de toezegging van de wethouder zelf toen wij vroegen om het uitbreiden van de innovatieve financieringsmogelijkheden. Is de heer Van der Roest het met mij eens dat de heer Kleuver mijn woorden op een rare manier uitlegt?

De heer **VAN DER ROEST** (PvdA): Waarschijnlijk weet de heer Eggermont het antwoord al. Ik kan hem echter zeggen dat ik meer voel voor het antwoord van de D66-fractie dan voor zijn eigen interpretatie. Het is zeker niet de bedoeling van motie 4 dat deze zaak pas bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2013 moet worden geregeld.

Voor de PvdA-fractie is het belangrijk dat het uitvoeringsprogramma Utrecht Energie goed wordt uitgevoerd. Om duidelijk te maken hoe het college dat vindt, moeten wij juist opereren bij projecten die meteen resultaat opleveren.

Het is goed dat de wethouder in haar brief toezegt dat bij de evaluatie volgend jaar ook het werkgelegenheidseffect van het programma in beeld wordt gebracht. Wij vinden het ook belangrijk dat de uitvoering van Utrecht Energie wordt uitgevoerd in samenwerking met verschillende groepen en instanties in de stad. Het lijkt ons verstandig dat het college hiermee financieel rekening houdt en budget reserveert om deze groepen te faciliteren. Ik doel in het bijzonder op het Milieucentrum Utrecht dat mogelijk om eerder genoemde redenen groepen minder kan steunen. Graag kregen wij hierop een reactie van de wethouder.

Mevrouw **BIKKER** (ChristenUnie): Voorzitter! Utrechtse energie is er volop. Als men de veelheid van activiteiten van het uitvoeringsprogramma ziet, dan moet men constateren dat daar zeer veel goede activiteiten in staan die bijdragen aan een duurzame stad. Dat vindt de ChristenUnie-fractie mooi.

Al in 2008 vroeg de gemeenteraad het college om ervoor te zorgen dat de gemeente het goede voorbeeld geeft en uiterlijk in 2012 een CO₂-neutrale gemeente zou zijn. Dat streven is duidelijk niet gehaald, erger nog, inmiddels blijkt dat het niet duidelijk is wanneer dat streven wél wordt gehaald. De verhuizing van de gemeente naar het Stadskantoor zal een klapper van betekenis worden. Echter, de wethouder kan op dit moment nog niet inzichtelijk maken hoe groot de klapper precies zal zijn en wat de restopgave blijft. De ChristenUnie-fractie betreurt dat en vindt dat eigenlijk onvoldoende. Juist de gemeente moet het goede voorbeeld geven en moet met een realistische aanpak komen die voorkomt dat ze in 2015 nog steeds een restopgave heeft en daarom compensatie inkoopt. Dat vindt de ChristenUnie-fractie een ongewenste route.

Daarom vraag ik het college om een concreet en realistisch plan van aanpak op te stellen om uiterlijk in 2014 inderdaad een CO₂-neutrale gemeente te zijn. Graag kregen wij van de wethouder de harde toezegging voor een plan van aanpak dat er uiterlijk bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2013 is. Indien de wethouder deze toezegging niet doet –zij doet dat vast, zo aan het einde van mijn raadsperiode– dan heb ik een motie achter de hand die wordt gesteund door de fracties van GroenLinks en PvdA. Dat is bijna een meerderheid van de raad. Ik zie de wethouder al juichend opspringen.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! De wethouder denkt voor de beantwoording ongeveer tien minuten nodig te hebben. Dan is het 23.05 uur. Misschien komt er een korte tweede termijn. Dan hebben wij nog maar weinig tijd voor het voorstel over het Utrechtse jeugdbeleid. Het lukt misschien wel om dat te behandelen, maar dan moeten wij het daarover wel eens zijn. Is dit structureel optimisme van mij?

De heer **VERSCHUURE** (D66): Voorzitter! Wij steunen uw voorstel, maar het moet geen minuut later worden dan 23.30 uur. De regels voor het interpellatiedebat zijn zeer ruim geïnterpreteerd, ondanks alle voorbereidingen. Wij willen echt niet dat daardoor de vergadering vanavond zal uitlopen.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! U moet allemaal uw bijdragen kort en puntig leveren.

Mevrouw **BIKKER** (ChristenUnie): Voorzitter! De vergadering kan mij vanavond niet lang genoeg duren.

De **VOORZITTER**: Ik zie de heer Verschuure smelten.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Met het oog op de behandeling van het voorstel inzake het jeugdbeleid zal ik mijn betoog zo kort mogelijk houden, maar ik kan niet uitsluitend op de moties en amendementen reageren. Een aantal raadsleden heeft om toezeggingen gevraagd en als zij die niet krijgen, hebben zij moties achter de hand. Ik moet daarover echt iets zeggen.

De heer De Vries wil graag dat wij alle gemeentelijke gebouwen van labels voorzien. Wij zijn van plan om dat te doen, maar het is een feit dat alleen een label niet genoeg is. Daarna moeten vooral maatregelen worden genomen. In het energieprogramma nemen wij voor 50 gebouwen per jaar maatregelen. Als wij te veel labels hebben staan waarop wij geen maatregelen nemen, dan is dat wel belangrijke informatie, maar dat doet voor het beperken van de CO₂-uitstoot niet zo veel. Ik wil toezeggen dat wij alle gebouwen die wij van plan zijn te verkopen van labels zullen voorzien. De kopers hebben er recht op om dat te weten. Ik wil ook toezeggen om bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2013, of zoveel eerder als mogelijk is, een totaalinzicht verschaffen in de gebouwen die eigendom zijn van de gemeente en wat wij daarmee op energiegebied van plan zijn. Wij zullen met zeer goede argumenten moeten komen, willen wij die de komende twee jaar niet aanpakken. Die goede argumenten kunnen te maken hebben met geld, maar ook met de toekomstige bestemming van de gebouwen.

De heer **BOS** (CDA): Voorzitter! Is de wethouder het met mij eens dat bij wederverhuur ook een verplicht energielabel moet worden aangeleverd op straffe van huurvermindering?

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Ja, ook als wij gebouwen verhuren, dan zullen wij die van labels voorzien, ook al omdat de huurders daarop recht hebben.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Ik ben tot dusverre heel blij met de toezeggingen van de wethouder. Dat bespaart ons mogelijk het indienen van een motie.

De wethouder zegt bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2013 de raad een inventarisatie te presenteren van de overige panden, dus de panden die niet op korte termijn zullen worden verkocht. Die panden zullen wél worden gelabeld. Kan de wethouder aangeven wat het verschil is tussen het labelen van panden en een inventarisatie waar ook uit blijkt wat de energieprestatie van zo'n gebouw is?

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! In een dergelijke inventarisatie geven wij aan waarom wij hebben gekozen om bepaalde gebouwen snel aan te pakken en waarom wij op grond van wat wij sowieso van een gebouw weten ervoor kiezen om een aantal panden nog niet aan te pakken en dus ook pas later van een label te voorzien. Op wat langere termijn worden alle gebouwen natuurlijk niet alleen van labels voorzien, maar ook van maatregelen. Dat is voor ons allemaal nog belangrijker.

De GroenLinks-fractie stelde een vraag over het de huurders zelf aan de gang te laten gaan. Eerlijk gezegd heb ik dit zeer duidelijk toegezegd in de commissievergadering. De SP-fractie heeft daarin volkomen gelijk. Wij willen daarvoor wel zeer goede afspraken met de verhuurders maken, zodat als een huurder verhuist een deel van de kosten van de investeringen worden overgenomen door de verhuurder of de toekomstige huurder. Wij zeggen toe om dat nog vóór de zomer te doen. Ik kan niet toezeggen om dat binnen een maand te doen. Wij willen met de verhuurders echt strakke afspraken maken.

De SP-fractie vroeg of de duurzaamheidslening kan worden opengesteld voor huurders. Wij zullen de regeling inderdaad aanpassen. Dat zal een paar maanden duren. Echter, vóór de zomer komt hierover een voorstel in uw richting.

De heer Kleuver noemde een aantal bestemmingen waarbij hij grote twijfels heeft, zoals de EUR 50.000,00 voor de bewustwording van ambtenaren. Ik ben het eigenlijk volkomen met hem eens dat als men dat leest, men zich afvraagt waarvoor dat nodig is. Er zijn twee aspecten mee gemoeid: een wedstrijd tussen de gebouwen van de gemeente. De ambtenaren moeten hun best doen om energie te besparen. De gemeente zit zelf aan de verwarmingsknoppen, maar bijna niet meer aan de lichtknoppen. Oorspronkelijk is voor de wedstrijd tussen gebouwen EUR 30.000,00 bestemd, maar ook EUR 20.000,00 voor energiemangement. Ik moet helaas vaststellen dat wij onvoldoende inzicht hebben in het energie-verbruik van de gebouwen omdat wij veel verschillende energierekeningen hebben lopen. Wij zijn die aan het opschonen. Daarvoor is de EUR 50.000,00 bestemd. Wij kunnen elkaar misschien tegemoetkomen en besluiten dat het een tandje minder kan. Dan zou de raad EUR 25.000,00 kunnen herbestemmen. Wij zouden het jammer vinden om de wedstrijd helemaal af te schaffen omdat die best zin kan hebben, maar dan moeten alle ambtenaren worden geëquipeerd met handleidingen en dergelijke. Bovendien willen wij ambtenaren oproepen om ook thuis in eigen kring steeds meer maatregelen te nemen.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Wij moeten die wedstrijd vooral uitschrijven. Dan krijgen de ambtenaren die gewonnen hebben allemaal een duurzame appeltaart. Daar krijgt de wethouder EUR 2.000,00 voor. Dan kan zij een hartstikke leuke wedstrijd uitschrijven. Als daarmee zoveel geld is gemoeid, klopt er iets niet. Wij zijn het daarover niet met de wethouder eens.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Als de financial closure voor de EUR 200.000,00 voor windmolens heeft plaatsgevonden, krijgen wij dat geld terug. Wij schieten in feite het de kosten van het planproces voor. Gevraagd werd of dat niet via een bankgarantie zou kunnen gebeuren. De bankgarantie kan Energie-U op dit moment niet krijgen omdat onvoldoende zeker is –mede omdat de besluitvorming door de raad nog moet plaatsvinden– of de windmolens daadwerkelijk zullen worden gebouwd. Wij vinden het echter belangrijk dat het planproces wordt doorlopen.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Bij mijn weten is een aantal grote en vermogende partijen bij de initiatieven betrokken. Zij stellen kosteloos adviseurs ter beschikking. Zij willen straks een dikke vinger in de subsidiepap hebben. Het lijkt mij dat wij die kunnen aanspreken voor een bankgarantie. Het zijn niet de minste partijen. De wethouder weet dat ook.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Die partijen doen al veel gratis. In feite financieren ze al veel vóór. Het is echter niet gelukt om dit initiatief voorgefinancierd te krijgen. In feite is er sprake van het verdelen van de kosten. Als het plan werkelijk tot ontwikkeling komt, dan krijgt de gemeente het geld wel degelijk terug.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Ik deel het optimisme van de wethouder over het slagen van het plan niet. De partijen waarover ik sprak, hebben begrotingen van tientallen miljoenen. Als die niet bereid zijn om een bankgarantie voor de plankosten te geven, dan hebben zij niet veel vertrouwen in het project. Dat verbaast mij enigszins. Ik ben hoopvol over het resultaat, maar ik zou graag zien dat de wethouder een extra inspanning pleegt om de EUR 200.000,00 gegarandeerd te krijgen zodat wij die straks niet door de gootsteen hoeven te spoelen.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Ik wil daarvoor best nog een extra inspanning plegen, maar wij vinden het belangrijk dat dit blijft staan als die inspanning te weinig resultaat heeft gehad.

Over de handhavingskosten bestaat een misverstand. Omdat in de commissievergadering nadrukkelijk werd gevraagd naar wat de handhaving van de meerjarenafspraken met het Rijk kost, hebben wij in onze brief alleen daarop antwoord gegeven. Dat was EUR 10.000,00 van de EUR 260.000,00. Er is maar een klein aantal bedrijven dat meerjarige afspraken met het Rijk heeft. De overige EUR 250.000,00 wordt besteed aan de handhaving van de wet Milieubeheer op alle andere gebieden. Wij vinden dat van groot belang. Dat blijkt zeer veel CO2 te besparen. Daarmee zijn veel meer bedrijven gemoeid dan de bedrijven met een meerjarige afspraak met het Rijk waarvoor de genoemde EUR 10.000,00 wordt gebruikt.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Waarom vallen de bedrijven niet onder de normale handhaving, bijvoorbeeld onder de bevoegdheden van de burgemeester? Waarom wordt dat via dit voorstel geregeld? Waarom staat dat er zo vaag in? Waarom weten wij nog steeds niet waaraan de EUR 250.000,00 wordt uitgegeven?

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Wij weten heel precies waaraan de EUR 250.000,00 wordt uitgegeven, namelijk aan onderdelen van een handhavingsprogramma. In deze collegeperiode hebben wij extra ingezet op de handhaving van de wet Milieubeheer op energiegebied. Wij moeten alles doen wat binnen vijf jaar wordt terugverdiend. Daar is de EUR 250.000,00 voor. Binnen het handhavingsprogramma hadden wij kunnen herprioriteren, zoals wij binnen het handhavingsprogramma alles kunnen herprioriteren, maar bij de gemeente werkt het zo dat als men besluit niet langer te handhaven op de horeca of foutparkeren men extra middelen nodig heeft als men een extra handhavingsinspanning wil plegen.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Welk soort overtreding moet een bedrijf begaan dat daarop moet worden gehandhaafd? Wij kunnen allemaal wel willen dat mensen een energievriendelijker hobby hebben dan naar de sauna gaan, maar als zij graag naar de sauna gaan, dan mag dat. Dat is geen overtreding. Wij kunnen het saunabedrijf daarop niet handhaven.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Dan wordt mijn betoog gedetailleerd. Ik raffelde dit zojuist af omdat ik veronderstelde dat het bekend is. In de wet Milieubeheer staat dat bedrijven verplicht zijn om alle energiemaatregelen te nemen die zich binnen vijf jaar terugverdienen. Natuurlijk komen wij niet meteen met handhavers langs. De bedrijven krijgen eerst een aansporing en een advies over wat zij zouden kunnen doen. Daarvoor krijgen zij de tijd, maar als zij alsnog weigeren om de energiemaatregelen die zich binnen vijf jaar terugverdienen te nemen, dan komt er een handhaver langs. Dat is wat wij met de EUR 250.000,00 doen.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Hetzelfde geldt voor gemeentelijke organisaties. Dat geldt ook voor de verlichting van de P+R's en de gemeentelijke parkeergarages. De handhavingscapaciteit kan de wethouder ook voor zichzelf inzetten. Dat bespoedigt de boel bij de gemeente ook.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Zeker.

Als bestemming werden de ESCo's genoemd. Deloitte heeft voor ons de ESCo's onderzocht. Wij zullen de raad het rapport van Deloitte toesturen. Aan de hand van dat rapport kan men zeggen wat er nog meer met ESCo's zou kunnen gebeuren. Wij zijn van plan om aan de hand van dat rapport deels gebruik te maken van ESCo's. Wat dat betreft, is amendement 1 overbodig.

De VVD-fractie noemde de quick wins. Die zullen wij doen. Ik heb daarover onlangs samen met wethouder Isabella afspraken gemaakt met het vastgoedbedrijf. Wij zullen alle quick wins uitvoeren die wij kunnen maken.

De heer Van Schie deed via motie 3 de leuke suggestie van een Utrechtse energie award. Wij kunnen motie 3 zonder meer overnemen.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Hoe zal de wethouder die prijs betalen? Ik zie in motie 3 geen dekking staan.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Mijn suggestie is om die uit het initiatievenfonds te betalen. Dat lijkt mij bij zo'n prijs heel goed passen. Er worden inmiddels al veel initiatieven door Utrechtse bevolking en instellingen ondernomen. Daaraan kunnen wij een prijs hangen.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! De VVD-fractie is bereid om een appeltaart te bakken voor de winnaar van de trofee.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): In een oven met groen gas.

De heer Bos heeft gevraagd naar de nog niet uitgegeven revolverende middelen voor woningen. Wij willen de huurders ruimte geven voor dat revolverende geld en daarvoor de duurzaamheidslening openstellen. De heer Bos doet de suggestie om dat geld onder te brengen bij SVn. Het was echter de raad die toen wij de duurzaamheidslening instelden relatief kritisch was over het onderbrengen bij SVn. Wij denken nog steeds dat SVn een van de beste manieren is om het geld een aantal keren over de kop te laten gaan. Wat ons betreft, nemen wij de suggestie van de heer Bos over, maar ik zou het wel goed vinden om te bekijken of een meerderheid van de raad daarvan voorstander is. Juist de raad heeft gezegd dat wij dat op een andere manier moeten doen. Misschien dat tijdens de expertmeeting over revolverende fondsen blijkt dat SVn de beste mogelijkheid is. Wij omarmen amendement 3, maar willen dat het in stemming wordt gebracht.

De heer Van der Roest zei iets over de voortgangsrapportage en dat er toen maar EUR 4 miljoen was besteed. Echter, toen was het programma nog maar één jaar bezig. Inmiddels is er meer besteed. Het zijn juist de revolverende fondsen die nog over zijn. Ik zal dadelijk ingaan op motie 4.

De heer **VAN DER ROEST** (PvdA): Voorzitter! Ik wil graag van de wethouder weten hoeveel geld inmiddels is besteed. Dat feit wordt in dit debat redelijk belangrijk.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Bij de Verantwoording krijgt de raad daarvan een overzicht. Wij zijn van plan om dat wat uitgebreider te doen dan alleen één alinea, want het is een belangrijk programma. Van wat tot nog toe is gebeurd, krijgt de raad uitgebreid verslag.

Wij kunnen een eind meegaan met het speciaal realloceren van woningen. Ik roep in herinnering dat het meeste energieverbruik plaatsvindt bij bedrijven en organisaties. Aangezien het voor mensen van belang is om hun energierekening laag te houden, kunnen wij ons daarbij wat voorstellen.

Mevrouw Bikker sprak over de CO₂-neutrale gemeente. Het doet ook ons verdriet dat Utrecht dat nog niet is. Wij willen dat Utrecht dat zo snel mogelijk wordt. Wij nemen meer maatregelen dan ooit. Het was altijd zo en zal altijd zo zijn dat wij een klein deel van de CO₂-uitstoot niet kunnen voorkomen. Wij zullen uiteindelijk moeten compenseren om een CO₂-neutrale organisatie te worden. Als ik de door mevrouw Bikker gevraagde harde toezegging mag verstaan in de zin dat wij de raad bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2013 een helder plan van aanpak presenteren –dat is er natuurlijk al, maar wij zullen daarvan een actualisatie maken– hoe wij een zo veel mogelijk CO₂-neutrale organisatie worden, dan kunnen wij dat doen. Wij zullen dan echter vermoedelijk een discussie zien ontstaan over of het nuttig is om het laatste beetje CO₂ te compenseren. Voorlopig staan wij op het standpunt dat het compenseren het rondpompen van geld is. Wij kunnen beter maatregelen nemen.

Mevrouw **BIKKER** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik deel de mening van de wethouder dat wij beter maatregelen kunnen nemen dan compenseren. Ik heb een motie opgesteld, die nog niet is ingediend, om te voorkomen dat wij in 2015 zullen moeten compenseren in plaats van het nemen van maatregelen. De motie beoogt twee doelen: enerzijds dat de gemeente in een paar jaar CO₂-neutraal wordt –het restpuntje wil ik inzichtelijk hebben– en anderzijds dat het onduidelijk blijft waar de gemeente Utrecht staat. De wethouder geeft aan dat als het Stads kantoor is gerealiseerd wij nog niet weten wat de restopgave is. Dat frappeert mij en dat vind ik jammer. Ik wil graag horen hoe de wethouder hierover denkt. Wij zijn al vier jaar bezig.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Daarom zeg ik graag toe dat wij de raad dat inzicht bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2013 zullen verschaffen. Wij maken ook duidelijk in hoeverre wij stappen zetten om de CO₂-uitstoot zo veel mogelijk te verminderen. Wij zijn het met mevrouw Bikker eens dat altijd een kleine restopgave overblijft. De raad zal bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2013 dit inzicht hebben. Daar kunnen dan eventueel extra maatregelen voor worden genomen.

Ik heb voldoende gezegd over amendement 1 en de bedragen die daar in staan.

Over amendement 2 van de heer Bos wil ik graag de mening van de raad horen.

Ik heb motie 4 heel precies gelezen. Wij zouden motie 4 kunnen overnemen, mits wij genuanceerd mogen denken over de nog niet uitgegeven middelen. Ook bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2013 zal een deel van de middelen nog niet zijn uitgegeven, maar wel zijn bestemd of belegd op een manier die ook door de raad wordt gedeeld. Als het echt om posten gaat die blijkbaar niet hebben gewerkt, dan kunnen wij daarvoor in de Voorjaarsnota 2013 voorstellen doen.

Gevraagd werd of niet gebruikte middelen moeten terugvloeien naar de algemene middelen. In dit geval niet. Men mag die middelen altijd naar de algemene middelen sluizen, maar gezien de financiële spelregels hoeft dat niet omdat het meerjarig incidenteel geld is. Het is inmiddels in een bestemmings-reserve gezet.

De heer **VAN DER ROEST** (PvdA): Voorzitter! De toezegging van de wethouder is voor de PvdA-fractie voldoende. Wat ons betreft, is motie 4 overgenomen en trekken wij die in.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat motie 4 (Extra inzet verduurzamen woningvoorraad) is ingetrokken.

De heer **EGGERMONT** (SP): Voorzitter! Ik heb nog een vraag over motie 4. Daar staat in dat over duurzaamheidsmaatregelen eerst moet worden gesproken met de woningcorporaties en de huurdersverenigingen. Wij hebben echter gezien dat het de woningbouwcorporaties niet lukt om die maatregelen te nemen. Voorgesteld wordt om de huurders de mogelijkheid te geven om zelfstandig aan de gang te gaan. Wij weten dat BoEx al jarenlang moeilijk doet over het verbeteren van de woningen. De door ons voorgestelde innovatieve financieringsmaatregelen geven huurders mogelijkheden om daadwerkelijk iets aan de woningen te doen. Als wij eerst moeten overleggen en BoEx het ermee eens moet zijn, dan is aan de financieringsmogelijkheden niets innovatiefs meer. Ik vraag mij af hoe de wethouder dat ziet en of dit niet in tegenspraak is met de toezeggingen die zij in de commissievergadering heeft gedaan.

Mevrouw **DE RIJK** (wethouder): Voorzitter! Om misverstanden te voorkomen: het openstellen van duurzaamheidsleningen voor huurders zullen wij sowieso snel doen. Wij zullen niet wachten op de Voorjaarsnota 2013 en andere herbestemmingsvoorstellen. Als deels afspraken met verhuurders nodig zijn, zullen wij die maken. Ik heb begrepen dat motie 4 het herbestemmen van geld beoogt. Motie 4 gaat over de verhuur van objecten in het algemeen en niet over het openstellen van de duurzaamheidslening voor huurders.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Na overleg met mede-indiener de heer Bos trekken wij motie 3 in. De CDA-fractie zal de slagroom leveren.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat motie 3 (Utrechtse Energie Award) is ingetrokken.

De heer **KLEUVER** (D66): Voorzitter! Naar aanleiding van de woorden van de wethouder trekken wij amendement 1 in en vervangen dat door amendement 3.

Wij vinden de verdediging van de handhaving uitstekend. Wij hebben de EUR 250.000,00 uit het amendement verwijderd. De EUR 200.000,00 had volgens ons beter gekund, maar goed, wij begrijpen dat dit bedrag nodig is. De EUR 50.000,00 voor het motiveren van ambtenaren blijft staan.

"Amendement 3

Dat kan beter

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op donderdag 10 januari 2013 in debat over het raadsvoorstel inzake het Uitvoeringsprogramma Utrechtse Energie 2012/2013

Constaterende dat:

- Er in het programma Utrechtse Energie 50.000 euro gereserveerd is voor energiemangement in maatschappelijk vastgoed en bewustwording van de medewerkers

Tevens constaterende dat:

- Er in Rotterdam ervaring is opgedaan met het in de markt zetten van een innovatief contract voor Energy Service Companies (ESCo's) voor investeringen in energiebesparing en onderhoud bij zwembaden in eigendom van de gemeente en dit succes oplevert, omdat de markt nu investeringen in energiebesparing voorfinanciert en daarmee versnelling aanbrengt in het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed.

Overwegende dat:

- Van medewerkers verwacht mag worden dat ze gemeentelijk beleid uitvoeren zonder daarvoor in het bijzonder gemotiveerd worden door 50.000 euro kostende bewustwordingsprocessen.

Besluit:

- Aan beslispunt 2 toe te voegen: 'met dien verstande dat 50.000 euro voor bewustwording van medewerkers niet te besteden voor dit doel en dit bedrag in te zetten voor het inventariseren van de mogelijkheden voor duurzame ESCo's in Utrecht.'

En gaat over tot de orde van de dag."

Dit amendement is ondertekend door de heer Van Schie, de heer Van der Roest, de heer De Vries de heer Oldenburg, mevrouw Bikker en mijzelf.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat amendement 1 (Dat kan beter) is ingetrokken.

Mevrouw **BIKKER** (ChristenUnie): Voorzitter! De ChristenUnie-fractie had een motie boven de markt hangen. Ze heeft om een harde toezegging van de wethouder gevraagd. Die heeft de wethouder gegeven door toe te zeggen dat wij uiterlijk bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2013 inzicht krijgen in wat de restopgave van de gemeente is ten aanzien van de CO₂-neutrale ambitie, om zoveel mogelijk maatregelen te nemen om de gemeente CO₂-neutraal te maken en om tot uiterlijk 2014 een groeipad te schetsen. Dan zullen wij zien wat de restopgave is en wat wij daarmee moeten doen. Het streven blijft de nul, maar net als de wethouder weten wij dat niet alles maakbaar is. Ik zal de motie niet indienen. Ik dank de wethouder voor de toezegging. Ik kan instemmen met het voorstel.

De heer **DE VRIES** (GroenLinks): Voorzitter! Ik had twee moties boven de markt hangen, een over initiatieven van huurders en een over energielabels voor het gemeentelijke vastgoed. Beide punten zijn door de wethouder zeer ruimhartig toegezegd. Ik zal de moties niet indienen.

Aan de orde is de afhandeling van amendement 3 (Dat kan beter).

Amendement 3 wordt bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

Aan de orde is de afhandeling van amendement 2 (Energie besparen mogelijk maken).

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Alles wat niet wordt besteed aan programma's die gebruikt worden voor overtuigingskracht, maar die echt door mensen kunnen worden gebruikt om hun woning te verbeteren, vinden wij een verbetering ten opzichte van de andere middelen. Het revolverende fonds, waar het geld in principe van naar de gemeente terugkomt, steunen wij. Wij zullen amendement 2 steunen.

Mevrouw **BIKKER** (ChristenUnie): Voorzitter! Een maiden-amendement dat zo mooi is, steun ik graag.

Amendement 2 wordt bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

Aan de orde is de afhandeling van het voorstel.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Zoals mocht blijken uit onze bijdrage, geloven wij niet in de bovenliggende beleidsdoelstelling van dit uitvoeringsprogramma. Wij zullen tegenstemmen.

De heer **BOS** (CDA): Voorzitter! De CDA-fractie vindt dat het college met het uitvoeringsprogramma op een te breed spoor rijdt en op te veel borden schaakt met als gevolg een rendement dat tegenvalt. Met het overnemen van het amendement 2 is dat ten dele gekeerd. De CDA-fractie, college en de hele raad geloven in het nut van de aanval op de energierekening, ook door de individuele huurders. Dat is grote winst. Het overige lijkt ons een magere aanvulling te zijn, maar toch zullen wij niet dwarsliggen en onze steun aan het uitvoeringsprogramma geven. Waar wij de wethouder kunnen helpen om het rendement op de verschillende deelgebieden te verhogen door middel van kritiek of suggesties, zullen wij dat niet nalaten.

Hierna wordt het voorstel bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de VVD-fractie ertegen hebben gestemd

De **VOORZITTER**: Dames en heren! In de commissievergadering is naar voren gebracht om de bespreking van het voorstel inzake de notitie "Utrechts jeugdbeleid in uitvoering 2012/2013" (Jaargang 2013, nr. 2) te beperken tot het afleggen van stemverklaringen en het indienen van amendementen en moties. Het voorstel behelst uitvoering van collegebeleid. Er kan natuurlijk over worden gedebatteerd, maar misschien is het een idee als men zich beperkt tot een stemverklaring en eventueel een amendement inclusief toelichting indient. Ik proef instemmende reacties.

De heer **SMID** (CDA): Voorzitter! Nee, ik denk toch dat meer tijd nodig is om het voorstel serieus te bespreken. Wij willen dat in de volgende raadsvergadering doen.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Wij sluiten ons daarbij aan. Wij denken dat de behandeling van het voorstel niet zeer lang hoeft te duren, maar wel langer dan alleen het afgeven van stemverklaringen. Volgens de regels hebben wij daarvoor nu geen tijd. Ook wij willen het voorstel in de volgende raadsvergadering behandelen.

De **VOORZITTER**: Dan ontstaat een uitvoeringsprobleem. Hoe ernstig is dat?

Mevrouw **DEN BESTEN** (wethouder): Voorzitter! De behandeling van het voorstel is ook al in de laatste raadsvergadering van december 2012 uitgesteld. Wij hebben toen aangegeven dat de beschikking ter inzage lag en dat aanbieders erop hebben ingetekend. Wij moeten daarover een beslissing nemen. Op 1 augustus a.s. moet aan de slag worden gegaan, anders overschrijden wij de termijnen.

Ik vraag of dit voorstel op 24 januari a.s. op de agenda bovenaan wordt gezet. Het is puur een collegebevoegdheid. Ik heb begrepen dat de raad in de uitwerking van de beschikking nog indicatoren of resultaten wil toevoegen. Wij kunnen echter niets meer veranderen, want de termijn is al verstreken. Op dit moment worden al met partijen contracten afgesloten. Ik zeg dit om geen verkeerde verwachtingen te wekken. In december jl. heb ik hetzelfde aangegeven.

De heer **SMID** (CDA): Voorzitter! Ons oordeel verandert niet. Het voorstel kan wat ons betreft als eerste inhoudelijke punt op de agenda van de vergadering van 24 januari a.s. komen te staan. Anders nemen wij onszelf niet serieus. Met een bijna vertrekkende wethouder moet daarover met glans worden gediscussieerd.

De **VOORZITTER**: Ja, dat is de koninklijke weg. Als de wethouder zegt dat het nog net mogelijk is om het voorstel op 24 januari a.s. te behandelen, dan is het goed om de volgende keer met dit voorstel te beginnen.

Ik stel vast dat de behandeling van het voorstel inzake de notitie "Utrechts jeugdbeleid in uitvoering 2012/2013" (Jaargang 2013, nr. 2) wordt doorgeschoven naar de eerstvolgende raadsvergadering.

De nestor zal thans enige woorden wijden aan de heer Bos, die vanavond zijn maidenspeech hield.

De heer **OLDENBORG** (SLU): Voorzitter! Ik wens de heer Bos geluk met zijn maidenspeech. Wij hebben de heer Bos al regelmatig kunnen horen op RIA's en in commissievergaderingen. Een eerste raadsvergadering is natuurlijk iets anders, al was het maar omdat men dan niet mag worden geïnterrupteerd. Dat was voor de heer Bos geen probleem geweest, want in de commissievergadering heeft hij al laten zien dat hij zijn mannetje staat.

De heer Bos heeft een mooie gelegenheid gehad om zijn amendement in te dienen. Daarmee komen wij op een punt waarop wij de heer Bos al hebben leren kennen. Hij bereidt zich goed voor. Hij gaat tot in de details. Dat is voor zijn collega's soms wat moeilijk. Verscheidene collega's gaan minder diep. Zij benaderen de details wat luchthartiger. Men kan niet alles helemaal weten. Ik wil de heer Bos vooral vragen om daarmee door te gaan. Het zou niet de eerste keer zijn dat blijkt dat een detail uiteindelijk juist de achilleshiel van een voorstel is. Het is derhalve goed dat wij raadsleden hebben die het zaakje zeer nauwgezet bekijken.

Het is prachtig als een maidenspeech wordt besloten met het indienen van een amendement dat later met algemene stemmen wordt aangenomen. Dat geeft aan wat de kwaliteit van de bijdrage van de heer Bos is.

Nogmaals gelukgewenst. Wij zien uit naar uw volgende bijdrage.

(Applaus.)

Hierna sluit de **VOORZITTER**, aangezien niets meer aan de orde is, de vergadering.

INHOUD:

Opening van de vergadering	Pag. 1
Agenda vaststellen en inventarisatie	Pag. 2
Notulen openbare vergaderingen 8 en 15 november 2012	Pag. 2
Bekrachtiging geheimhouding	Pag. 1

AAN DE ORDE:

1. (Her)benoeming 2 leden Rekenkamer Utrecht en vastst. Verord. Rekenkamer Utrecht 2013 (Jrg.'13, nr. 4)	Pag. 3/20
2. Vastst. Verord. online publiceren bekendmakingen (Jrg.'13, nr. 1)	Pag. 3
3. Verzoek om verhoging bijdrage uit gemeentefonds voor kosten explosieven-onderzoek gem. Utrecht in 2013 (Jrg.'13, nr. 5)	Pag. 4
4. Vastst. Nieuwe programmering ISV 3 (Jrg.'13, nr. 6)	Pag. 4
5. Tijdelijke studentenhuysvesting Van Lieflandlaan (Jrg.'13, nr. 7)	Pag. 4
6. Voorbereidingsbesluit beluizen, afhaalzaken en horeca (Jrg.'13, nr. 8)	Pag. 6
Interpellatie op verzoek SP, mede namens CDA en Groep Kuijper, inzake de uitschakeling Utrecht voor Culturele hoofdstad van Europa.	Pag. 7
7. Uitvoeringsprogramma Utrechtse Energie 2013-2014 (Jrg.'13, nr. 3).	Pag. 21